

Plan Odnowy Miejscowości

Ostrzyce

na lata 2009 - 2016

Opracowanie przygotowane na zlecenie:

Urzędu Gminy Somonino
ul. Ceynowy 21
83-314 Somonino

przez:

Doradztwo Strategiczno – Inwestycyjne „PROGRESS”
Jarosław Zielonka
ul. Mściwoja II 36a/7
83-300 Kartuzy

Spis treści

I. WSTĘP.....	4
II. CHARAKTERYSTYKA GMINY SOMONINO.	5
II.1. POŁOŻENIE.	5
II.2. SFERA SPOŁECZNA.....	10
II.3. SFERA GOSPODARCZA.....	13
III. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI OSTRZYCE.....	16
III.1. POŁOŻENIE MIEJSCOWOŚCI, PRZYNALEŻNOŚĆ ADMINISTRACYJNA, POWIERZCHNIA, LICZBA LUDNOŚCI. ..	16
III.2. HISTORIA MIEJSCOWOŚCI ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM WYDARZEŃ MAJĄCYCH WPŁYW NA POWSTANIE UKŁADU PRZESTRZENNEGO.....	18
III.3. OKREŚLENIE PRZESTRZENNEJ STRUKTURY MIEJSCOWOŚCI.....	19
IV. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI.	20
IV. MOCNE I SŁABE STRONY.....	35
V. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ W OKRESIE CO NAJMNIEJ 7 LAT OD DNIA PRZYJĘCIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI, W KOLEJNOŚCI WYNIKAJĄCEJ Z PRZYJĘTYCH PRIORYTETÓW ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI Z PODANIEM SZACUNKOWYCH KOSZTÓW ICH REALIZACJI. .	36
IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ZAPLANOWANYCH ZADAŃ.	45
X. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ.....	47
XI. POŁĄCZENIE Z INNYMI PROGRAMAMI.....	49
IX. SPIS TABEL.	50
X. SPIS RYSUNKÓW.	51

I. WSTĘP.

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej stworzyło dla naszego kraju szereg dodatkowych możliwości rozwoju zarówno w wymiarze społecznym jak i gospodarczym mających charakter tak bezpośrednich korzyści finansowych jak i pośrednich możliwości korzystania z zalet wspólnego rynku. Jednocześnie proces integracji i sama możliwość skorzystania z jej dobrodziejstw wymusiła spełnienie pewnych standardów i norm formalnych co przejawia się także w procesie realizacji projektów współfinansowanych ze środków funduszy pomocowych UE.

Niniejszy dokument - Plan Odnowy Miejscowości Ostrzyce - został opracowany dla gminy Somonino w ramach realizowanego przez Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby – Lokalną Grupę Działania – projektu w ramach Pilotażowego Programu Leader + (Działanie 2.7. Sektorowego Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich 2004 – 2006) pn. „Aktywizacja potencjału turystycznego Szwajcarii Kaszubskiej”. Plan Odnowy Miejscowości powstał jako strategia rozwoju sołectwa Ostrzyce wyznaczająca kierunki i cele jego rozwoju na lata 2009 – 2015. Jednocześnie Plan ma charakter i jest dostosowany do wymagań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013, Osi 3 – Działania „Odnowa i rozwój wsi” którego celem jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. W ramach tego działania wspierane będą projekty o charakterze lokalnym których zasadność realizacji wynika z dokonanej diagnozy stanu obecnego i przyjętych perspektyw rozwoju danej miejscowości.

Powstanie przedmiotowego dokumentu miało charakter uspołeczniony i odbywało się przy aktywnym udziale społeczności lokalnej – mieszkańców miejscowości Ostrzyce. W pracach nad Planem – w ich koordynacji i konsultacjach – brali udział także eksperci zewnętrzni zaangażowani w realizację Programu Leader na terenie Szwajcarii Kaszubskiej a jednocześnie mający wiedzę i doświadczenie w planowaniu strategicznym. Prace nad strategią były konsultowane w trakcie 2 spotkań wiejskich z mieszkańcami Ostrzyc oraz z władzami gminy Somonino i pracownikami Urzędu Gminy merytorycznie odpowiedzialnymi za planowanie strategiczne i realizację projektów z funduszy UE na terenie gminy. Sporządzona na tej podstawie diagnoza stanu obecnego, analiza SWOT oraz lista najważniejszych dla miejscowości inwestycji do realizacji na najbliższe lata powstała w oparciu o analizę ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców Ostrzyc oraz dyskusji jakie miały miejsce w trakcie spotkań społeczności wiejskiej. Tym samym dołożono wszelkich starań aby zapisy dokumentu odzwierciedlały interesy zarówno mieszkańców Ostrzyc jak i władz gminy a jednocześnie były zgodne z zasadami prawa i założeniami idei zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY SOMONINO.

II.1. Położenie.

Gmina Somonino położona jest w środkowej części województwa pomorskiego, w powiecie kartuskim, na terenie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego, u stóp wzniesień zwanych Wzgórzami Szymbarskimi. Gmina Somonino graniczy:

- od północy z gminą miejsko – wiejską Kartuzy,
- od północnego-wschodu z gminą miejsko – wiejską Żukowo,
- od zachodu z gminą wiejską Stężyca,
- od wschodu z gminą Przywidz,
- od południa z gminami: Nowa Karczma i Kościerzyna.

Gmina Somonino jest 6 co do wielkości gminą powiatu kartuskiego i zajmuje łączną powierzchnię 11 227 ha. Gmina liczy ogółem 16 sołectw: Borcz, Egiertowo, Goręczyno, Hopowo, Kamela, Kaplica, Ostrzyce, Piotrowo, Połączyno, Ramleje, Rąty, Rybaki, Sławki, Somonino, Starkowa Huta, Wyczechowo oraz 20 miejscowości. Siedzibą władz gminy jest wieś Somonino położona nad rzeką Radunią.

Z większych miast znajdujących się w pobliżu Somonina wymienić należy:

- Aglomerację Trójmiejską – w odległości 50 km,
- Kościerzyna – w odległości 20 km,
- Kartuzy – w odległości 6 km,
- Żukowo – w odległości 20 km.

Rys 1. Położenie administracyjne gminy Somonino w województwie.
Źródło: Drogowy Atlas Polski, Forum, Warszawa, 2006 r.

Pod względem fizyczno – geograficznym gmina Somonino położona jest:

- w mezoregionie fizycznogeograficznym Pojezierze Kaszubskie, w kilku mikroregionach,

- w systemie zlewni Martwej Wisły – w tym w zlewni Motławy – w tym w zlewni Raduni,
- w systemie zlewni Wisły – w tym w zlewni Wierzycy (południowa część gminy), w tym również w zlewni Wietcisy,
- częściowo w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 111 „Subniecka Gdańska” – wiek utworów wodonośnych to kreda, a średnia głębokość ujęć to 150 m,
- w sąsiedztwie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 116 „Gołębiewo” (międzymorenowy) według dokumentacji hydrogeologicznej z 1997 r.; granica GZWP nr 116 przebiega na południe od granicy gminy w sąsiedztwie wsi Połęczyno,
- w strefach źródliskowych Wierzycy i Wietcisy oraz cieków będących dopływami Raduni,
- w obszarze węzłowym Pojezierza Kaszubskiego (z kilkoma biocentrami) w sieci ekologicznej ECONET-Polska; w hierarchii sieci ekologicznej jest to obszar o randze najwyższej,
- częściowo w – Kaszubskim Parku Krajobrazowym i jego otulinie, Kartuskim Obszarze Chronionego Krajobrazu i Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Raduni, gdzie obowiązują ustalenia Rozporządzenia Nr 11/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. zmieniające Rozporządzenie Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia (utworzenia) wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń; dla KPK obowiązują dodatkowo ustalenia „Planu ochrony Kaszubskiego Parku Krajobrazowego” zatwierdzone Rozporządzeniem Nr 12/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r.; w planie ochrony KPK znajdują się również zapisy odnośnie otuliny o charakterze postulatów,
- częściowo w pośredniej strefie ochronnej ujęcia wody powierzchniowej „Straszyn” z rzeki Raduni, gdzie obowiązywały do dnia 6.08.2003 r. ustalenia decyzji Wojewody Gdańskiego 0-V-7226/1/93 z dnia 06.08.1993 r.

W gminie Somonino dominują następujące typy środowiska przyrodniczego:

- wysoczyzna morenowa (falista i pagórkowata strefa marginalna) z roślinnością pól uprawnych z glebami brunatnymi wylugowanymi i glebami płowymi (pseudobielicowe), w podłożu z glinami, piaskami gliniastymi i piaskami na glinie; woda i materia dostarczane są z atmosfery; dominuje spływ wody i jej ograniczone wsiąkanie oraz tranzyt materii ku terenom niżej położonym; energia słoneczna akumulowana jest głównie w roślinach i w glebie,
- równiny sandrowe z roślinnością pól uprawnych z glebami bielcowymi i rdzawymi, w podłożu z piaskami i żwirami; dominuje tu wsiąkanie wody w podłoże oraz występuje umiarkowany tranzyt wody i materii ku terenom niżej położonym; energia słoneczna akumulowana jest głównie w roślinach i w glebie,

- wysoczyzna morenowa (wały moren spiętrzonych, falista i pagórkowata strefa marginalna) ze zbiorowiskami leśnymi, z glebami brunatnymi wylugowanymi i glebami płowymi (pseudobielicowe), w podłożu z glinami, piaskami gliniastymi i piaskami na glinie; woda i materia dostarczane są z atmosfery; dominuje tu retencja wody i jej parowanie w zależności od uśłonecznienia.

Do najważniejszych zasobów środowiska przyrodniczego gminy Somonino należą:

- lasy – zajmują 36% pow. gminy; lasy prywatne zajmują 13% łącznej pow. lasów; lasy ochronne stanowią 15% łącznej pow. lasów; lasy posiadają duże i średnie potencjały – faunistyczny, florystyczny, produkcji tlenu i regeneracji powietrza oraz retencji wody; powierzchniowo dominują ubogie lasy bukowe i bukowo-dębowe oraz nasadzenia drzew szpilkowych w wieku powyżej 40 lat,
- zarośla i szuwały – występują w rynnach polodowcowych, w zagłębieniach wytopiskowych, wzdłuż jezior, cieków, na torfowiskach i mokradłach – o dużych i średnich potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu i regeneracji powietrza,
- ciągi drzew krzewów, grupy drzew – występujące w rozproszeniu, szczególnie wzdłuż cieków, dróg i linii kolejowej – o średnich potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu i regeneracji powietrza,
- roślinność parków w Borczu i Wyczehowie oraz starych cmentarzy – o średnich potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu i regeneracji powietrza,
- jeziora – Trzebno, Rąty, Połączyńskie, Piotrowskie, Ostrzyckie (przy granicy gminy) oraz małe jeziora i stawy bez nazwy – o dużych i średnich potencjałach faunistycznym i florystycznym oraz o bardzo dużym i dużym potencjale retencji wody,
- rzeki – Radunia (z jazem zastawkowym w Ostrzycach z wahaniami piętrzenia 0,5 m i średnim przepływem 1,6 m³/s), Wietcisa, Wierzyca; rzeki mają charakter potoków podgórskich o bardzo dużym i dużym potencjale faunistycznym, szczególnie w zakresie ichtiofauny, występuje tu m.in. głowacz białopłetwy, pstrąg potokowy i ciernik oraz gatunki chronione – strzebla potokowa, strzebla błotna, śliz, różanka i koza; z ssaków występuje tu przede wszystkim wydra,
- pozostałe ciek – o średnim potencjale faunistycznym,
- strefy źródliskowe Wierzycy i Wietcisy oraz cieków będących dopływami Raduni; występują w sąsiedztwie działów wodnych – o dużym potencjale retencji wody,
- torfowiska wysokie, przejściowe i niskie z mokradłami oraz glebami torfowymi i mułowo-torfowymi do zachowania – tereny te stanowią ważne korytarze, ciągi i węzły ekologiczne o bardzo dużym i dużym potencjale retencji wody oraz bardzo dużych, dużych i średnich potencjałach faunistycznym i florystycznym,

- 4 biocentra (obecność fauny i flory o znaczeniu europejskim) z licznymi stanowiskami, ostojami i występowaniem chronionych roślin i zwierząt – **Jar Rzeki Raduni** z żyzną i ubogą buczyną, podgórskim łęgiem jesionowym, grądem zboczowym oraz liczne stanowiska rzadkich gatunków, w tym storczyków, stwierdzono występowanie bociana czarnego i ostoję bielika, **Torfowiska koło Bernardówki** z borem bagiennym i torfowiskiem wysokim, **Jeziora Raduńsko-Ostrzyckie i okolice, Torfowiska wysokie koło Somonina, Bór koło Borcza, Południowy skraj Kaszubskiego Parku Krajobrazowego** (lasy sosnowe i liczne torfowiska),
- gleby gruntów rolnych w III klasie bonitacyjnej – o dużym potencjale rolniczym; niewielkie tereny około 3 % gruntów rolnych w gminie,
- złoża kopalin udokumentowane – średni potencjał surowcowy – część złoża „Bernardyna”, piaski różnoziarniste ze żwirem, wydana koncesja do 29.09.2016 r. dla firmy „Orion”, działka nr 34/10 w Somoninie (część złoża w Kiełpinie, gm. Kartusy); pow. całego obszaru i terenu górniczego wynosi odpowiednio 1, 8672 ha i 2,519 ha.

Ochrona przyrody (związana z dużą bioróżnorodnością), krajobrazu naturalnego i środowiska w gminie Somonino dotyczy następujących terenów i obiektów:

- Kaszubski Park Krajobrazowy – 12 % pow. gminy, gdzie obowiązują ustalenia Rozporządzenia Nr 11/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. zmieniające Rozporządzenie Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia (utworzenia) wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń; obowiązują dodatkowo ustalenia „Planu ochrony Kaszubskiego Parku Krajobrazowego” zatwierdzone Rozporządzeniem Nr 12/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r.,
- otulina Kaszubskiego Parku Krajobrazowego – część gminy, gdzie obowiązują ustalenia Rozporządzenia Nr 11/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. zmieniające Rozporządzenie Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia (utworzenia) wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń; w „Planie ochrony Kaszubskiego Parku Krajobrazowego” zatwierdzonego Rozporządzeniem Nr 12/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. znajdują się również zapisy odnośnie otuliny o charakterze postulatów,
- Kartuski Obszar Chronionego Krajobrazu i Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Raduni – 20 % pow. gminy, gdzie obowiązują ustalenia Rozporządzenia Nr 11/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. zmieniające Rozporządzenie Nr 5/94

z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia (utworzenia) wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń,

- Rezerwat przyrody – „Jar Rzeki Raduni” krajobrazowy (i florystyczny) o pow. 84,2 ha, w tym w gm. Somonino 14,96 ha,
- 2 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe (w granicach KPK); część pow. zespołów znajduje się w gminie, a część w gminach sąsiednich; są to – Rynna Brodnicko-Kartuska, Rynna Dąbrowsko-Ostrzycka, gdzie obowiązują ustalenia „Planu ochrony KPK” i Rozporządzenia Nr 12/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. w sprawie zatwierdzenia „Planu ochrony KPK” oraz wyznaczenia w nim zespołów przyrodniczo-krajobrazowych,
- Pomniki przyrody, łącznie 9 – 2 głazy, 3 drzewa i 4 grupy drzew,
- Proponowane 88 pomników przyrody – 2 głazy i 86 drzew opisane w „Inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej gminy Somonino” (1994),
- 4 projektowane użytki ekologiczne – 2 w „Planie ochrony KPK” – „Jezioro Rąty” i „Jezioro Piotrowskie z przyległymi mokradłami” (częściowo w gm. Somonino) oraz 2 w „Inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej gminy Somonino” – „Nowy Dwór” i „Borcz”,
- Projektowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Ramleje” w „Inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej gminy Somonino”,
- Projektowane powiększenie Przywidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,
- Obszary zgłoszone do europejskiej sieci Natura 2000 – Specjalne Obszary Ochrony (SOO), wytypowane na podstawie Dyrektywy Siedliskowej Unii Europejskiej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory)– Jeziora Raduńsko - Ostrzyckie, Jar Rzeki Raduni,
- Ostoje wg programu Corine (zachowanie dziedzictwa przyrodniczego Europy) – Jeziora Raduńsko - Ostrzyckie, Jar Rzeki Raduni, Borcz (ostoja ptaków),
- Korytarze i ciągi ekologiczne do zachowania
- Rynny polodowcowe, doliny rzeczne, zagłębienia wytopiskowe, torfowiska – konieczność ochrony przed zainwestowaniem,
- główne szlaki przemieszczania się zwierząt (przede wszystkim dużych ssaków) – konieczność ochrony przed zainwestowaniem i zabezpieczenie możliwości migracji zwierząt w poprzek dróg utwardzonych,
- Strefy źródłiskowe cieków opisane w rozdz. „Zasoby środowiska przyrodniczego”,
- Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 111 „Subniecka Gdańska” (miasto i duża część gminy) – wiek utworów wodonośnych to kreda, a średnia głębokość ujęć to 150m;

dokumentacja hydrogeologiczna z 1996 r. wykazała, że nie ma konieczności ustanawiania obszaru ochronnego zbiornika,

- Pośrednia strefa ochronna ujęcia wody powierzchniowej „Straszyn” z rzeki Raduni, gdzie obowiązywały do dnia 6.08.2003 r. ustalenia decyzji Wojewody Gdańskiego 0-V-7226/1/93 z dnia 06.08.1993 r.,
- Punkty widokowe – „Jastrzębia Góra” (na granicy z gm. Kartuszy), „Trzebińska Góra” i inne; konieczność ochrony samego punktu widokowego i panoramy na kierunku patrzenia.

Ochrona krajobrazu kulturowego w gminie Somonino dotyczy:

- Obiektów wpisanych do rejestru zabytków
- Zespoły dworsko-parkowe w Borczu i Wyczechowie, kościół w Goręczynie, dom w Ostrzycach, dom i kuźnia w Hopowie,
- Obiektów archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków – cmentarzysko kurhanowe z kręgami kamiennymi z okresu wpływów rzymskich w Borczu, grodziska z wczesnego średniowiecza w Borczu, Piotrowie i Rątach, osada z wczesnego średniowiecza w Piotrowie, cmentarzysko kurhanowe z epoki brązu w Wyczechowie,
- Wsi o wysokich wartościach kulturowych i krajobrazowych – Piotrowo (w KPK), Goręczyno, Hopowo,
- Stref ochrony konserwatorskiej, ekspozycji i ochrony krajobrazu oraz ochrony i obserwacji archeologicznej, które należy wyznaczyć w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego; ustalenia w nich zawarte należy uwzględnić przy działaniach realizacyjnych,
- Trasy z ciągami widokowymi – droga kaszubska Brodnica Dolna – Ostrzyce – Wieżyca oraz odcinek Egiertowo – Rybaki,
- Projektowanego Parku Kulturowego Kartusko-Mirachowskiego.

II.2. Sfera społeczna

Według danych GUS na koniec 2008 roku gminę Somonino zamieszkiwało w sumie 9 523 mieszkańców, z czego 51% stanowili mężczyźni, przez co wskaźnik feminizacji na terenie gminy sięgnął poziomu 97 K/100 M i był niższy od notowanego w skali całego powiatu kartuskiego (100 K/100 M). Gęstość zaludnienia w gminie sięgnęła w tym roku poziomu 85 mieszkańców/km² powierzchni co było także wielkością niższą od notowanej w skali całego powiatu (102 mieszkańców/km²).

Ogólne tendencje w zakresie rozwoju sfery społecznej w gminie są zbliżone z notowanymi w skali powiatu. Charakterystyczny dla obszaru gminy jest wyższy niż w powiecie przyrost

naturalny na poziomie 13,00‰ (9,00‰ dla powiatu) oraz niski poziom liczby zawieranych małżeństw – 7,80‰ w skali roku (przy 8,10‰ dla powiatu).

Znacznie gorzej – i odmiennie niż ma to miejsce w skali powiatu – przedstawiała się natomiast w gminie sytuacja w zakresie salda migracji, które w 2007 roku było relatywnie niskie – na poziomie 0,94‰ przy wysokiej wartości notowanej w tym czasie dla całego powiatu (6,95‰).

Relatywnie korzystnie przedstawia się natomiast sytuacja w przypadku struktury wieku mieszkańców gminy gdzie notowany jest wysoki udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym – 28,9% i niższy niż np. w skali powiatu udział grupy mieszkańców w wieku poprodukcyjnym – 10,8% mieszkańców gminy. Relatywnie mniej korzystnie niż ma to miejsce w skali powiatu przedstawia się natomiast wskaźnik obciążenia demograficznego, według którego na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminie przypada 65,80 osoby w wieku nieprodukcyjnym. Szczegółowe dane demograficzne dotyczące gminy i jej sytuacji na tle powiatu przedstawia tabela nr 1.

Tab 1. Charakterystyka demograficzna gminy Somonino na tle powiatu kartuskiego w 2008 roku.

Obszar	Liczba ludności	Ludność na 1 km2	Kobiety na 100 mężczyzn	Małżeństwa na 1000 ludności	Przyrost naturalny na 1000 ludności	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Saldo migracji	Ludność w wieku przed.	Ludność w wieku prod.	Ludność w wieku poprod.
Gmina Somonino	9 523	85,00	97,00	7,80	13,00	65,80	0,94	28,90	60,30	10,80
Powiat kartuski	114 083	102	100,00	8,10	9,00	61,80	6,96	26,90	61,80	11,30

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

II.3. Sfera gospodarcza.

Główną dziedziną gospodarki w gminie Somonino pozostaje rolnictwo. Tworzy je 770 gospodarstw rolnych o średniej powierzchni 9,5 ha z czego 580 gospodarstw to gospodarstwa większe niż 1 ha. Rolnictwo koncentruje się zarówno na produkcji zwierzęcej jak i roślinnej. Produkcja roślinna obejmuje uprawę zbóż oraz roślin okopowych i pastewnych. Produkcja zwierzęca – hodowlą bydła i trzody chlewnej, owiec oraz drobiu.

Drugą dziedziną gospodarki w Somoninie jest stale rozwijająca się turystyka. Według danych Urzędu Gminy funkcjonuje tu 10 sezonowych i 4 całoroczne ośrodki wypoczynkowe. Ponadto są także kwatery letniskowe i agroturystyczne. Jest strzeżone gminne kąpielisko. Łączna liczba miejsc noclegowych w Gminie sięga 1 100 miejsc, w tym:

- w pensjonatach - 258,
- kwaterach agroturystycznych - 105,
- kwaterach prywatnych - 75,
- na polach biwakowych 560.

Niewielki udział w gospodarce gminy ma także rzemiosło. Dobrze rozwinięta jest sieć handlowa, gorzej – usługowa. Brak np. usług szewskich, krawieckich. Większość mieszkańców gminy utrzymuje się z rolnictwa, część z turystyki, część utrzymuje się z pracy w drobnych zakładach rzemieślniczych, część zatrudniona jest w przemyśle drzewnym.

Według danych GUS w 2008 roku w gminie były zanotowane w sumie 602 podmioty gospodarcze co dawało wskaźnik rozwoju przedsiębiorczości na poziomie 63,21 podmiotów/1000 mieszkańców. Była to jednocześnie wielkość niższa od notowanej na terenie całego powiatu - gdzie wyniosła 82,84 podmiotów zarejestrowanych/1000 mieszkańców.

Wśród podmiotów zarejestrowanych w gminie 95,5% to firmy sektora prywatnego wśród których dominują przedsiębiorstwa działające jako osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (81,50% wszystkich podmiotów).

Tab 2. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze Regon wg sektorów własnościowych w 2008 roku.

Wyszczególnienie	J. m.	Gmina Somonino		Powiat Kartuski	
		Liczba	%	Liczba	%
Ogółem	jed.gosp.	602	100,00	9 451	100,00
Sektor publiczny					
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	27	4,48	292	3,09
Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	jed.gosp.	24	3,99	235	2,48
Przedsiębiorstwa państwowe	jed.gosp.	0	0	0	0
Spółki handlowe	jed.gosp.	0	0	5	0,05
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	0	0	0	0
Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa	jed.gosp.	1	0,16	2	0,02

pomocnicze					
Sektor prywatny					
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	575	95,50	8 620	91,20
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	491	81,56	7 235	76,55
Spółki handlowe	jed.gosp.	26	4,32	502	5,31
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	9	1,49	96	1,01
Spółdzielnie	jed.gosp.	2	0,33	30	0,32
Fundacje	jed.gosp.	1	0,17	13	0,13
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	18	2,99	187	1,97

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jednym z przejawów relatywnie niższego poziomu rozwoju przedsiębiorczości w gminie jest problem wysokiej stopy bezrobocia na tym terenie w tym bezrobocia ukrytego – mającego szczególnie duże znaczenie w gminach rolniczych o rozdrobnionej strukturze agrarnej. Według danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku na koniec drugiego kwartału 2009 roku w gminie było oficjalnie zarejestrowanych 319 bezrobotnych czyli 3,34 % mieszkańców całej gminy. Była to wartość relatywnie wyższa od notowanej w skali powiatu gdzie wielkość tego wskaźnika wahała się w granicach 2,62 %. W strukturze bezrobotnych widoczny jest także znaczny udział kobiet które stanowią w gminie 58,3 % wszystkich bezrobotnych – przy 58 % w skali całego powiatu. Jednocześnie jak zaznaczono powyżej znaczącym problemem w gminie jest także kwestia bezrobocia ukrytego – niwelowana jednak w okresie sezonu turystycznego prowadzeniem przez część mieszkańców działalności związanej z obsługą ruchu turystycznego w regionie.

Jednocześnie należy wskazać, że cały region powiatu kartuskiego należy do obszarów o relatywnie niższej stopie bezrobocia w porównaniu z ogółem województwa. Według danych GUS na koniec sierpnia 2009 roku stopa bezrobocia rejestrowanego w skali powiatu sięgnęła poziomu 8,7 % przy 10,2 % w skali całego województwa.

Bardzo ważnym elementem gospodarki na terenie gminy, którego znaczenie jednocześnie rośnie z roku na rok jest rozwój branży turystycznej. Gmina Somonino położona na terenie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego, u stóp wzniesień zwanych Wzgórzami Szymbarskimi, charakteryzując się urozmaiconą rzeźbą terenu i czystością środowiska przyrodniczego oraz licznymi walorami środowiska kulturowego jest bardzo atrakcyjnym miejscem dla rozwoju funkcji turystycznej i rekreacyjnej. Największą popularnością wśród turystów na terenie gminy cieszy się letniskowa wieś Ostrzyce, położona wśród lasów, nad jeziorem, po którego obydwu stronach, znajdują się punkty widokowe: Jastrzębia Góra, Trzebińska Góra, w pobliżu rezerwatu przyrody. Ważnym atutem gminy jest także dobre zagospodarowanie jej walorów w infrastrukturę turystyczną oraz bogaty kalendarz atrakcji turystycznych. Turystów przyciągają liczne pensjonaty, hotele, ośrodki, gospodarstwa agroturystyczne, jak również kąpieliska, wypożyczalnie sprzętu wodnego, korty tenisowe oraz ośrodki jazdy konnej. Obecnie na terenie gminy organizowanych

jest corocznie około 23 cyklicznych imprez o charakterze turystycznym i kulturalnym. Jednocześnie na terenie gminy znajduje się obecnie: 11 gospodarstw agroturystycznych, 10 ośrodków wypoczynkowych, 9 kwater prywatnych, 1 pole namiotowe, 5 ośrodków oferujących domki letniskowe, 2 kąpieliska gminne, 4 wypożyczalnie rowerów, 10 obiektów gastronomicznych. Tym samym gmina Somonino stanowi jeden z najatrakcyjniejszych obszarów Szwajcarii Kaszubskiej dla turystów.

III. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI OSTRZYCE.

III.1. Położenie miejscowości, przynależność administracyjna, powierzchnia, liczba ludności.

Miejscowość Ostrzyce jako jedno z 16 sołectw położona jest w zachodniej części gminy Somonino nad Jeziorem Ostrzyckim przy Drodze Kaszubskiej w całości na obszarze chronionym Kaszubskiego Parku Krajobrazowego. Wieś położona jest w malowniczej okolicy, niedaleko Gór Szymbarskich na rzekę Radunią w centralnej części najbardziej malowniczego regionu Kaszub Jeziornych - Szwajcarii Kaszubskiej. Miejscowość leży w odległości 7 km od Somonina i 12 km od stolicy powiatu - Kartuz.

Miejscowość Ostrzyce położona jest nad rozległym Jeziorem Ostrzyckim, wśród Centralnych Wysoczyń i Wzgórz Nadjeziornych, z których wyróżnić można fragmenty następujących jednostek niższego rzędu – mikroregionów:

- Wysoczyzna Jastrzębia
- Wysoczyzna Koszowatkowska
- Wzniesienie Kolońskiej Huty
- Rynna Bukszyńsko – Ostrzycka
- Rynna Ostrzycko – Górczyńska
- Rynna Wieżycka

Rys 2. Położenie miejscowości Ostrzyce w regionie.

Źródło: Szwajcaria Kaszubska – mapa turystyczno - krajoznawcza, Wydawnictwo Kartograficzne Eko-Kapio, Gdańsk, 2007 r.

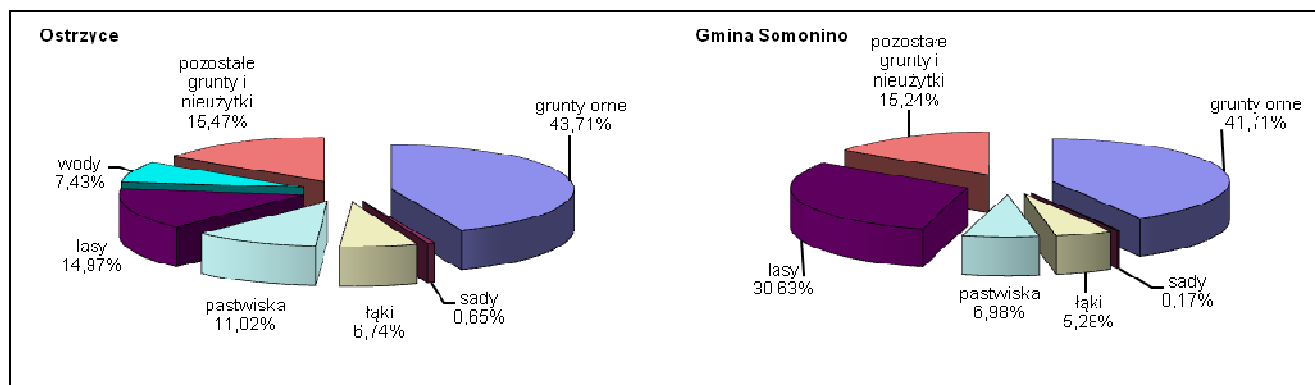
Takie położenie miejscowości determinuje także jej strukturę użytkowania gruntów oraz formy gospodarowania terenem. Szczegółową strukturę użytkowania terenu w Ostrzycach przedstawia poniższa tabela.

Tab 3. Struktura użytkowania gruntów w miejscowości Ostrzyce w ha w 2009 roku.

L.p.	Użytek	Powierzchnia w ha
1.	grunty orne	202,1346
2.	sady	2,9920
3.	łąki trwale	31,1708
4.	pastwiska trwale	50,9639
5.	grunty rolne zabudowane	8,3157
6.	grunty pod rowami	2,1318
7.	las	69,2397
8.	grunty zadrzewione i zakrzewienia	0,6300
9.	tereny mieszkaniowe	14,1030
10.	tereny przemysłowe	0,0190
11.	inne tereny zabudowane	8,7226
12.	zurbanizowane tereny niezabudowane	2,5693
13.	tereny rekreacyjno - wypoczynkowe	0,3200
14.	tereny komunikacyjne - drogi	22,3132
15.	grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	2,0910
16.	grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	32,2652
17.	nieużytki	12,4244
RAZEM:		462,4062

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Somonino.

Całkowita powierzchnia sołectwa Ostrzyce wynosi obecnie 462,4062 ha. Z analizy struktury użytkowania gruntów wynika, że w Ostrzycach dominującą formą użytkowania terenu są grunty orne, które zajmują 43,71 % całej powierzchni sołectwa. Kolejne miejsca zajmują pastwiska – 11,02 % oraz lasy – 14,97 % powierzchni. Należy także zwrócić uwagę na znaczny udział w powierzchni sołectwa terenów zajmowanych przez wody, które stanowią 7,43 % powierzchni. Analiza porównawcza tych danych na tle całej gminy wskazuje przede wszystkim na relatywnie niższy udział lasów w ogólnej powierzchni Ostrzyc (14,97 %) w porównaniu z całą gminą (30,63 %) oraz dwukrotnie wyższy udział pastwisk. Poza tym struktura użytkowania jest zbliżona do notowanej w skali całej gminy.

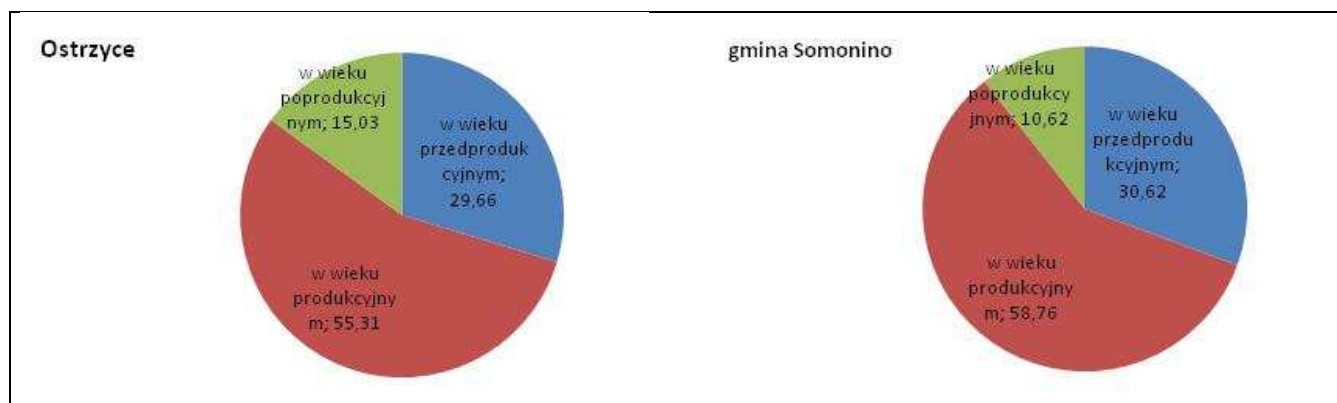

Rys 3. Struktura użytkowania gruntów w Ostrzycach na tle całej gminy w 2009 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (za 2007 r.) i Urzędu Gminy Somonino (za 2008 r.).

Według danych Urzędu Gminy Somonino na koniec 2008 roku miejscowość Ostrzyce zamieszkiwało w sumie 499 mieszkańców, z czego 253 (50,70 %) stanowiły kobiety a 246 mężczyźni. Wielkości te dawały wskaźnik feminizacji na poziomie 103 K/100 M co było wielkością znacznie odbiegającą od notowanej w całej gminie gdzie przeważają liczebnie mężczyźni – wskaźnik feminizacji 97 K/100 M. Ludność Ostrzyc stanowiła tym samym 5,26 % całkowitej ludności gminy.

Struktura wieku ludności miejscowości wskazuje, że ludność w wieku do 18 lat (w wieku przedprodukcyjnym) stanowiła w sumie 29,66 % mieszkańców Ostrzyc, w wieku od 19 do 60 lat (wiek produkcyjny) – 55,31 % a ludność najstarsza – powyżej 60 lat (wiek poprodukcyjny) – 15,03 % ludności Ostrzyc. Taka struktura wieku wskazuje, że ludność Ostrzyc jest relatywnie starsza od ludności w całej gminie. Dowodem na to jest przede wszystkim niższy udział ludności w wieku najmłodszym (do 18 lat) który w gminie jest o ponad 0,96 % wyższy niż w Ostrzyczach (30,62 %) oraz niższy udział w całej gminie mieszkańców w wieku najstarszym pow. 60 lat – którzy stanowili 10,62 % mieszkańców gminy przy 15,03 % w przypadku samych Ostrzyc.

Rys 10. Struktura wieku ludności Ostrzyc na tle gminy Somonino w 2009 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Somoninie.

III.2. Historia miejscowości ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń mających wpływ na powstanie układu przestrzennego.

Sołectwo Ostrzyce (dawne nazwy: Ostriche (1241), Ostrice, niem. Ostritz) wywodzi się ze wsi włościańskiej na terenie, której pierwotnie znajdował się młyn, wolne sołectwo, 13 gburstw i 19 zagrodników. Pierwsza wzmianka o wsi pochodzi z dokument z 1241 roku w którym książę Sambor II nadał ją wraz z całą kasztelanią Gorczyńską biskupowi wrocławskiemu Michałowi - kiedy wieś stanowiła dawne dobro rycerskie. W XIII wieku wieś należała do kasztelanii gorczyńskiej. W czasach krzyżackich od 1311 r., wieś weszła w skład wójtostwa tczewskiego jako dobra rycerskie na prawie polskim. W 1422 r. Ostrzyce wraz z ziemią gorczyńską nabył klasztor oo. Kartuzów od właścicieli: Albrechta i Stefana; zakon krzyżacki uwolnił wtedy te dobra od wszelkich ciężarów z wyjątkiem jednej służby w lekkiej zbroi. Te względy na zakon klasztor

zachował także w czasach późniejszych, gdy w 1429 roku młyn został przekazany w dzierżawę. W tym czasie z młynem była połączona karczma. W 1570 roku kartuzi sprzedali młyn za 260 grzywien pruskiej monety. Jednocześnie chłopci mogli korzystać z lasu i łowić ryby w jeziorze. Tutejsze sołectwo posiadało przywileje z 1425 i 1547 r. W dzisiejszych Ostrzycach znajdował się także folwark wymieniony w 1516 roku. W roku 1599 było w Ostrzycach 9 gospodarstw chłopskich. Po wojnach szwedzkich w początku XVII wieku pozostało tu jednak zaledwie 3 chłopów. Uwłaszczenie wsi nastąpiło w 1820 roku. W III ćw. XIX w. wieś liczyła 1726 mórg obszaru, zawierała młyn, wolne sołectwo, 13 zagród gburskich i 19 zagrodniczych. Do wsi należała też leśniczówka Ostrzyce, W 1866 roku tylko 3 mieszkańców miejscowości było katolikami a reszta należała do ewangelickiej parafii w Szymbarku.

III.3. Określenie przestrzennej struktury miejscowości.

Wieś Ostrzyce to miejscowość o dużym stopniu przekształcenia historycznego układu i struktury, która ze względu na wysoką wartość waloru historycznego, zachowane elementy struktury oraz wartości krajobrazowe wskazana jest do podjęcia na jej terenie działań rewaloryzacyjnych. Wieś posiada układ placowo-ulicowy z nieregularnie rozmieszczonymi siedliskami, dostosowany do topograficznego układu terenu. Na historyczną strukturę wsi składają się pozostałości zagród (wielu i dwubudynkowych) o tradycyjnej formie w tym jeden budynek o konstrukcji szkieletowej kryty strzechą, budynki o charakterze „małomiasteczkowym” z dachami półpłaskimi na wysokiej ścianie kolankowej w centralnej części wsi (część z nich wchodziła w skład zagród) w tym dawny zajazd; budynek szkoły wzniesiony wg typowego projektu.

IV. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI.

Walory naturalne

Najważniejszym walorem naturalnym miejscowości Ostrzyce jest Kaszubski Park Krajobrazowy w obrębie, którego w całości położona jest wieś. Park ten jest największym powierzchniowo obszarem chronionym w gminie Somonino zajmujący około 10% jej terenu. Obejmuje on zachodnią część gminy zawierając cenne przyrodnicze fragmenty skupione przede wszystkim właśnie w pobliżu miejscowości Ostrzyce. Miejscowość Ostrzyce położona jest w południowo – wschodniej części Parku, nad rozległym Jeziorem Ostrzyckim i wśród Centralnych Wysoczyzn i Wzgórz Nadjeziornych, z których wyróżnić można fragmenty następujących jednostek niższego rzędu – mikroregionów:

- Wysoczyzna Jastrzębia
- Wysoczyzna Koszowatkowska
- Wzniesienie Kolońskiej Huty
- Rynna Bukszyńsko – Ostrzycka
- Rynna Ostrzycko – Gorczyńska
- Rynna Wieżycka

Kaszubski Park Krajobrazowy został utworzony w 1983r. Park obejmuje swoimi granicami centralny obszar etnicznej Kaszubszczyzny, określony jako wyróżniający się geograficznie region zwany Pojezierzem Kaszubskim. Powierzchnia Parku wynosi 33 202 ha, powierzchnia otuliny 32 494 ha. Lasy w parku zajmują ok. 34%, użytki rolne ok. 50%, a wody powierzchniowe ponad 10%. Park charakteryzuje bardzo urozmaicona rzeźba terenu. Występują tu wysoczyzny morenowe i wysokie wzgórza czołowomorenowe, rynny jeziorne, doliny rzeczne i fragmenty równin sandrowych. Największe zgrupowanie stanowią Wzgórza Szymbarskie o średnich wysokościach powyżej 260 m n.p.m., z najwyższym wzniesieniem w Polsce północnej - Wieżycą (328,6 m n.p.m.). Cechą charakterystyczną Parku są liczne zagłębienia terenu, których większość powstała po ustąpieniu lądolodu na skutek wytapiania się martwego lodu. Często wypełniane są jeziorami zwanymi wytopiskowymi, a niektóre zajęte przez torfowiska. Silnie rozbudowana jest sieć hydrograficzna ze źródłkowymi odcinkami Raduni, Łeby i Bukowiny oraz licznymi jeziorami o skomplikowanej linii brzegowej i znacznej głębokości. Znajdują się tu płaty bardzo wartościowej roślinności leśnej i nie leśnej (łąki, torfowiska). Na obszarach leśnych dominują buczyny kwaśne i lasy bukowo - dębowe, natomiast w części południowej bór mieszany.

Rys 4. Widok na Jeziora Ostrzyckie z plaży w Ostrzycach.

Źródło: Autor.

Do najważniejszych walorów naturalnych samych Ostrzyc należy Jezioro Ostrzyckie (kasz. Jezoro Òstrzëcczé) nad brzegiem, którego położona jest sama wieś. Jezioro jest przepływowym jeziorem rynnowym położonym w najatrakcyjniejszej części Kaszubskiego Parku Krajobrazowego u podnóża Wieżycy i stanowi część szlaku wodnego "Kółko Raduńskie". Wzdłuż wschodniej linii brzegowej jeziora przebiega Droga Kaszubska, a samo jezioro w kształcie podkowy opasa znajdujący się na zachodnim brzegu rezerwat przyrody Ostrzycki Las i poprzez wąskie przesmyki wodne łączy się z jeziorami Potulskim i Brodnem Wielkim. W sezonie letnim po Jeziorze Ostrzyckim pływa stateczek Białej floty "Stolem" a przez rynnę morenową jeziora przepływa Radunia. Urozmaicona krajobrazowo linia brzegowa jeziora osiąga całkowitą długość 20 kilometrów. Prowadzi tędy również turystyczny Szlak Kaszubski. Ogólna powierzchnia: 309 ha, długość: 7 km, szerokość: 0,8 km, maksymalna głębokość: 21 m.

Drugim ważnym walorem naturalnym Ostrzyc jest przepływająca przez centrum wsi Rzeka Radunia. Rzeka stanowi lewy dopływ Motławy i posiada całkowitą długość 103,2 km, powierzchnię dorzecza 837 km² i średni spadek 1,6% (na odcinku przełomu – 3,7%). Rzeka bierze swój początek na południe od Jeziora Stężyckiego, w centralnej części Pojezierza Kaszubskiego i dzieli się wyraźnie na 2 części. Przez Ostrzyce przepływa jej 1 część stanowiąca zespół jezior, tworzących w jej górnym biegu tzw. Kółko Raduńskie, w którego skład wchodzi jeziora: Stężyckie, Raduńskie, Kłodno, Małe i Wielkie Brodno oraz Ostrzyckie, połączone krótkimi odcinkami rzeki, a także Lubowisko, Dąbrowskie i Patulskie, połączone prawym dopływem wpadającym do Jeziora Ostrzyckiego. Poniżej Jeziora Ostrzyckiego Radunia przepływa przez ostatnie na trasie Jezioro Trzebnio. Drugą część stanowi bezjeziorowy środkowy i dolny bieg. W wodach rzeki spotyka się ryby charakterystyczne dla rzek górskich: pstrągi i lipienie. W latach 1910-1937 zbudowano na Raduni osiem elektrowni wodnych o łącznej mocy 14 MW. Zarówno jeziora Kółka Raduńskiego (przez które przepływa) jak i sama rzeka doskonale nadaje się do

uprawiania turystyki kajakowej. Pomędzy miejscowością Kiełpino a elektrownią Rutki rzeka płynie w malowniczym Przełomie Babidolskim, gdzie utworzono rezerwat Jar Rzeki Raduni.

Rys 5. Rzeka Radunia widziana z mostu w Ostrzycach.
Źródło: Autor.

Kolejnym szczególnie cennym walorem Ostrzyc są otaczające tą miejscowość lasy oraz przede wszystkim urozmaicone ukształtowanie terenu. Szczególnie ten drugi walor w połączeniu z nadjeziornym położeniem powoduje, że okolice Ostrzyc należą do najbardziej malowniczych terenów na obszarze Szwajcarii Kaszubskiej. Położenie w bezpośrednim sąsiedztwie Wzgórz Szymbarskich, bliskość najwyższego szczytu Niżu Polskiego – Wieżycy są wynikiem przekształceń krajobrazu całego regionu jakie dokonały się w trakcie ostatniego zlodowacenia. Liczne wały moren czołowych i dennych, zagłębienia i rynny wytopiskowe oraz położonego w pobliżu obszary sandrowe czynią ten obszar jednocześnie bardzo urozmaiconym a przez to atrakcyjnym dla turystów z zewnątrz. Szczególnie wart polecenia jest w tym kontekście jeden z 10 na terenie KPK punkt widokowy Jastrzębia Góra położony w północnej części Ostrzyc, z którego roztacza się przepiękny widok na Jezioro Ostrzyckie oraz otaczające go lasy i wzgórza morenowe. Sama Jastrzębia Góra stanowi w tym przypadku znaczną atrakcję Kaszubskiego Parku Krajobrazowego - znajdujący się na jej szczycie głaz narzutowy (tzw. diabelski kamień o wysokości 1,6 m i Obwodzie 6,7 m) został uznany za pomniki przyrody nieożywionej. Wart podkreślenia jest w tym przypadku sam punkt widokowy, który zlokalizowany w pobliżu głazu i wyposażony w tablice widokową objaśniającą poszczególne elementy widocznego z Góry krajobrazu stanowi sam w sobie atrakcję dla turystów.

Rys 6. Punkt widokowy Jastrzębia Góra.
Źródło: Autor.

Rys 7. Glaz narzutowy – pomnik przyrody na Jastrzębiej Górze.
Źródło: Autor.

Na wzniesieniu znajdującym się po wschodniej stronie Jeziora Ostrzyckiego w odległości około 800 m na północny – wschód od Ostrzyc znajduje się drugi w okolicy punkt widokowy – Trzebińska Góra z którego roztacza się piękny widok na okoliczne wzgórza i rynny polodowcowe.

O atrakcyjności szaty leśnej otaczającej Ostrzyce świadczy między innymi przylegający do Jeziora Ostrzyckiego Rezerwat przyrody "Ostrzycki Las". Rezerwat obejmuje fragment lasu na stokach rynny Jeziora Ostrzyckiego, wciętej w polodowcową wysoczyznę morenową. Zbiorowiska leśne tworzą tutaj zespoły buczyny niżowych - żyznej i kwaśnej (ubogiej) oraz niewielki płat rzadko występującej buczyny nawapiennej, wykształconej na pokładzie kredy jeziornej. Na obszarze rezerwatu stwierdzono występowanie ponad 400 gatunków roślin naczyniowych, spośród których 16 podlega ochronie ścisłej: bagno zwyczajne, buławnik czerwony, centuria pospolita, gnieźnik leśny, kruszczyk szerokolistny, listera jajowata (gnieźnik jajowaty), obuwik pospolity, paprotka zwyczajna, podkolan biały, tojad dziobaty, wawrzynek wilczełyko, widłaczek torfowy, widłak goździsty, widłak jałowcowaty, wroniec widlasty i żłobik koralowaty. Ochroną częściową objętych jest 8 gatunków: bluszcz pospolity, kalina koralowa, konwalia majowa, kopytnik pospolity, kruszyna pospolita, pierwiosnka lekarska, przytulia (marzanka) wonna i turzyca piaszkowa. Udostępnienie rezerwatowe prowadzi leśną drogą biegnącą głównie blisko brzegu jeziora i umożliwia dobry przegląd tego obszaru. Łatwe jest również dotarcie do pobliskiej turystycznej trasy czerwonego szlaku pieszego PTTK.

Walory krajobrazowe wsi Ostrzyce oraz jej historyczny układ i struktura są silnie przekształcone. Obiekty o cechach zabytkowych zostały zachowane tylko nielicznie; jednocześnie często są silnie przekształcone w wyniku dowolnie przeprowadzonych przebudów, remontów i modernizacji. Zagrożeniem dla środowiska kulturowego jest postępująca dekapitalizacja starej zabudowy, brak ciągłości tradycji budowlanej i związany z tym brak harmonii między starą i nową

zabudową; zagrożeniem jest także silna presja inwestorska związana z rozwojem wsi jako ośrodka turystycznego.

Pierwsze znaleziska na terenie wsi datowane są na epokę kamienia (III tys. p. n. e.). Z tego okresu znaleziono w okolicy kamienną siekierkę. Z odkryciem tym może być związana osada tzw. kultury pucharów lejkowych, datowana na epokę kamienia. Położona jest pomiędzy jeziorami: Ostrzyckim i Trzebnym. Na terenie wsi zlokalizowano 30 stanowisk archeologicznych. Dwa duże skupiska osadnictwa występują w pobliżu jezior. Datowane są one przede wszystkim na okres wczesnej epoki żelaza, okres późnego średniowiecza i okres nowożytny. Na okres ten datowana też jest huta szkła odkryta, na południe od wsi - stanowiąca średniowieczne grodzisko.

Z zachowanych do dnia dzisiejszego walorów kulturowych najważniejszym jest Chata Kaszubska – dom mieszkalny wpisany do rejestru zabytków i zbudowany w tradycyjnym, kaszubskim stylu.

Specyficznym walorem samych Ostrzyc jest także przebiegające przez centrum wsi główna droga zwana Droga Kaszubska. Umownie za początek drogi przyjęto skrzyżowanie w miejscowości Garcz, gdzie droga skręca w lewo w kierunku Chmielna. Droga wybudowana w latach 1965 - 67 jako drogę krajobrazową. Droga ciągnie się na odcinku ponad 20 km gdzie turysta ma okazję podziwiać najwspanialsze widoki z drogi wijącej się między jeziorami, zalesionymi wzgórzami, wioskami i coraz liczniej zabudowanymi przesiólkami. Kulminacyjnym punktem widokowym Drogi jest Wieżyca (328,6m n.p.m.), na szczycie której z tarasu wzniesionej wieży rozciąga się rozległy widok na całą kaszubską krainę.

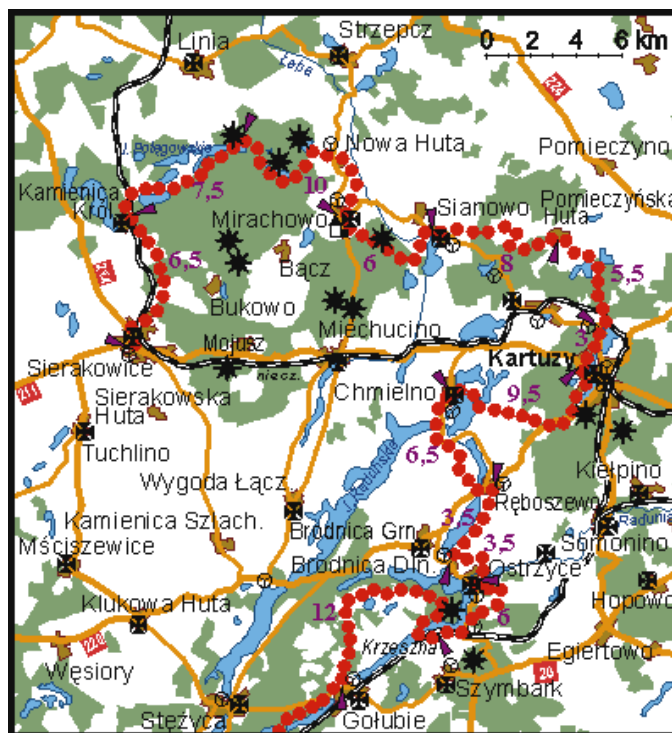
Nawiązaniem do Drogi Kaszubskiej są liczbę szlaki turystyczne biegnące w okolicach Ostrzyc, z których największe znaczenia ma przebiegający przez samą miejscowość Szlak Kaszubski o długości 133,1 km. Szlak ten to najdłuższy i zarazem najpiękniejszy szlak całego regionu gdańskiego. Krętą trasą przemierza niemal cały obszar Pojezierza Kaszubskiego zaznajamiając z większością jego najcenniejszych walorów. Na jego trasie znajdują się Lasy Mirachowskie oraz Jeziora Raduńskie czyli centralna część Wysoczyzny Pojezierza Kaszubskiego, okolice Kościerzyny a także rejon jezior wdzydzkich.

Rys 8. Droga Kaszubska – centrum wsi Ostrzyce.
Źródło: Autor.

Szlak jest bardzo atrakcyjny przez cały rok, bowiem każda pora roku wydobywa inny, odmienny walor pejzażu kaszubskiego pojezierza. Trasę daje się pokonać przy podzieleniu jej na odcinki jednodniowe, jak i w całości podczas jednej wędrowki korzystając z różnorodnych możliwości noclegowych po drodze. Dojazdy na szlak (punkty etapowe) są dosyć dogodne (z wyjątkiem może odcinka początkowego); do niektórych miejsc nawet bardzo dobre. Szlak Kaszubski jest bardzo zróżnicowany zarówno jeśli chodzi o walory krajobrazowe jak i w odniesieniu do trudów wędrowki. Znaleźć tu można odcinki łatwe, dogodne także dla innych rodzajów turystyki, ale też fragmenty przeznaczone dla wytrawniejszych piechurów.

Szczególnie cennym szlakiem turystycznym przebiegającym przez Ostrzyce jest natomiast wytyczona w ostatnich latach trasa rowerowa „Kamienne Kręgi” i przebiegająca przez północną część gminy Somonino o długości 33 km. Trasa bierze swój początek w centrum Ostrzyc i przebiega przez najbardziej atrakcyjne obszary tej części gminy obejmując m.in.: murowaną świątynię w Goręczynie, Wąwóz Trątkownickiego, dworek w Wyczechowie. Główną atrakcją szlaku jest jednak cmentarzysko z okresu rzymskiego tzw. Kamienne Kręgi które archeolodzy wiążą z przybyłymi ze Skandynawii na przełomie er plemionami Gotów. Liczba kamieni i ich ustawienie miały dla Gotów znaczenie magiczne. Lud kaszubski wiązał z tymi kamiennymi pomnikami wiele legend i podań. Szlak zataczając pętlę wokół gminy kończy się również w Ostrzycach.

Rys 9. Przebieg Szlaku Kaszubskiego na obszarze Szwajcarii Kaszubskiej.
Źródło: <http://pomorskie.pttk.pl>

Poza wymienionymi szlakami turystycznymi wokół Ostrzyc przebiega także szereg krótkich tras rowerowych łączących główne atrakcje tego obszaru. Należą do nich:

- Trasa rowerowa "Dookoła Ostrzyc" – biegnąca na odcinku: Ostrzyce - Goręczyno - Sławki - Rąty - Koszowatka – Ostrzyce – jest to trasa krótka i niezbyt trudna. Prowadzi przez okoliczne wioski, lasy i wzniesienia z ładnymi widokami. Część trasy biegnie obok Jeziora Ostrzyckiego i Jeziora Trzebno oraz wzdłuż malowniczej rzeki Raduni,
- Trasa rowerowa wokół jezior – biegnąca na odcinku: Ostrzyce - Jezioro Brodno Wielkie - Goręczyno – Ostrzyce – stanowi część Szlaku Kaszubskiego o długości 12,5 km,
- Trasa rowerowa wzdłuż rzeki – biegnąca na odcinku: Ostrzyce - Ramleje - Goręczyno – Ostrzyce - prowadzi przez malownicze, pagórkowate tereny wiejskie, a na jednym odcinku wzdłuż rzeki Raduni,
- Trasa rowerowa do Góry Wieżyca – biegnąca na odcinku: Ostrzyce - Góra Wieżyca - Szymbark – Ostrzyce - prowadzi wzdłuż Jeziora Ostrzyckiego, przecina rezerwat leśny wspinając się do Góry Wieżyca (328 m. n.p.m.), najwyższego wzniesienia w północnej Polsce.

Bardzo cenioną atrakcją urastającą do miana waloru kulturowego Ostrzyc stała się ostatnim czasie oferta baru „Piec Chlebowy” w Ostrzycach. Zlokalizowany bezpośrednio przy Drodze Kaszubskiej nad brzegiem Jeziora Ostrzyckiego oferuje swojskie, kaszubskie potrawy oraz możliwość zwiedzania samego pieca w którym zgodnie z staropolskim zwyczajem pieczony jest chleb.

Sfera społeczna

Rozwój sfery społecznej w Ostrzycach oparty jest o działanie następujących obiektów infrastrukturalnych:

- Centrum Integracji Społecznej
- Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Ostrzycach
- Punkt Informacji Turystycznej w Ostrzycach
- Kościół p.w. Matki Boskiej Fatimskiej (filia kościoła w Goręczynie).

Centrum Integracji Społecznej – CIS utworzone zostało w 2006 roku w zaadoptowanym na ten cel starym budynku Szkoły Podstawowej w Ostrzycach. Centrum jest jednostką organizacyjną Gminy Somonino realizującą reintegrację zawodową i społeczną. Misją tej instytucji jest pomoc osobom dotkniętym dysfunkcjami społecznymi w osiągnięciu własnym staraniem samodzielności ekonomicznej poprzez edukację zawodową i społeczną. Prowadzenie profilaktyki społecznej, wspieranie zdolności przystosowawczych uczestników Centrum, a także stworzenie równych szans dostępu do rynku pracy. Na potrzeby Centrum budynek starej szkoły w Ostrzycach został

częściowo wyremontowany, wydzielono w nim pomieszczenia z przeznaczeniem na pracownię zawodowe oraz pomieszczenia biurowe, a także wyposażono w odpowiednie sprzęty i meble.

Edukacja zawodowa prowadzona jest w trzech pracowniach zawodowych: krawieckiej, remontowo – budowlanej i opiekuńczo – pielęgnacyjnej. Dodatkowo Uczestnicy mogą skorzystać z kursów uzupełniających z różnych dziedzin. Od marca 2009r. dzięki środkom finansowym pochodzącym z Europejskiego Funduszu Społecznego w Centrum funkcjonuje również pracownia komputerowa.

Reintegrację zawodową Centrum Integracji Społecznej w Ostrzycach realizuje poprzez kształcenie umiejętności zawodowych, przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie, podwyższenie kwalifikacji oraz zajęcia praktyczne u pracodawcy. Reintegrację społeczną natomiast poprzez kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych. To zadanie realizowane jest poprzez warsztaty: terapeutyczne, motywacyjne oraz edukacyjne.

Docelowo w zajęciach prowadzonych przez Centrum może uczestniczyć 25 osób.

Pierwszeństwo w skierowaniu do CIS w Ostrzycach mają mieszkańcy gminy Somonino. Jednak dzięki porozumieniom określającym zasady kierowania i finansowania kosztów uczestnictwa, zawartym z gminami: Kartuszy i Stężyca, również osoby zamieszkałe w tych gminach mogą skorzystać z oferty tej jednostki.

Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Ostrzycach – OSP została założona w 1954 roku ale nieformalne źródła podają że istniała już w latach przedwojennych. Pierwszą remizą strażacką był szałas nad rzeką Radunią, który służył OSP do roku 1984 kiedy adoptowano budek na potrzeby garażu dla samochodu OSP. Obecnie Jednostka liczy ogółem 53 członków, z czego 47 członków czynnych.

Rys 11. Punkt Informacji Turystycznej w Ostrzycach.
Źródło: Autor.

Punkt Informacji Turystycznej w Ostrzycach – punkt powstał w 1996 roku i należy do 3 tego typu jednostek znajdujących się na terenie gminy wraz z informacjami turystycznymi w Somoninie i Goręczynie. W punkt dostępny jest w zależności od sezonu w następujących godzinach:

- miesiące: maj, czerwiec, wrzesień od poniedziałku do piątku 9.00 – 16.00; sobota 10.00 – 13.00; niedziela - nieczynne,
- miesiące: lipiec, sierpień od wtorku do piątku 10.00 – 18.00; sobota, niedziela 12.00 – 17.00; poniedziałek - nieczynne,
- w pozostałych miesiącach wszelkie informacje uzyskać można pod dotychczasowym numerem telefonu oraz w siedzibie Gminnego Ośrodka Kultury w Somoninie, od poniedziałku do piątku w godz. 8.00 – 18.00, także na stronie internetowej: www.somoninogok.pl.

Punkt ma między innymi za zadanie gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie informacji i danych o bazie noclegowej, atrakcjach turystycznych - tak przyrodniczych jak i kulturowych w regionie, ale również informacji na temat środków komunikacji, dostępu do różnorodnych obiektów, na terenie sąsiednich gmin i ogólnie na Kaszubach. Punkt Informacji Turystycznej przekazuje informacje w formie bezpłatnych porad, ulotek, folderów, broszur, materiałów reklamowych oraz folderów osób prowadzących usługi turystyczne - różne formy agroturystyki, turystyki aktywnej oraz usługi.

Kościół p.w. Matki Boskiej Fatimskiej – Kościół stanowi najmłodszą świątynię na terenie gminy Somonino. Obiekt stanowi filię Kościoła w Goręczynie a starania o jego budowę rozpoczęto w 1983 roku – rzeczywista budowa rozpoczęła się w czerwcu 1984 roku. Kościół został zaprojektowany przez Andrzeja Baranowskiego z Gdańska i stanowi realizację idei inicjatora Domu Bożego w swym zewnętrznym kształcie nawiązującym do checzy kaszubskiej. Patronką Kościoła jest Matka Boska Fatimska.

Rys 12. Kościół p.w. Matki Boskiej Fatimskiej w Ostrzycach.
Źródło: Autor

Gospodarka

Gospodarka miejscowości Ostrzyce oparta jest obecnie o dwie główne kategorie działalności: rozwój usług turystycznych i okółoturystycznych oraz rolnictwo.

Strukturę gospodarowania na tym terenie w dużej mierze determinują opisane powyżej warunki naturalne – z jednej strony nadające Ostrzycom wiele walorów naturalnych dla rozwoju turystyki a z drugiej – warunki orograficzne i klimatyczne ograniczające prowadzenie działalności rolniczej.

Tab 4. Struktura jakości gruntów według klas gleb w ha.

L.P.	Klasa	Powierzchnia ha	% powierzchni
1.	I	0,00	0,00
2.	II	0,00	0,00
3.	III	2,23	0,48
4.	IV	86,8578	18,78
5.	V	211,878	45,81
6.	VI	87,2104	18,86
7.	Pozostałe	74,321	16,07
8.	Razem	462,4972	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

W przypadku rolnictwa determinuje je w dużej mierze klasa bonitacyjna gruntów na terenie Ostrzyc, która świadczy o niskiej jakości gleb pod kątem rolniczego użytkowania. Obecnie w miejscowości brak jest gleb klas I i II a gleby klasy III zajmują tylko 2,23 ha co stanowi zaledwie 0,48 % powierzchni gruntów w Ostrzycach. Zdecydowanie dominują natomiast tutaj gleby klasy V które zajmują ponad 45 % całkowitej powierzchni Ostrzyc. Równie spory udział mają gleby klasy VI – ponad 18 % powierzchni. Taka struktura decyduje o relatywnie słabych warunkach glebowych dla rozwoju rolnictwa w Ostrzycach które z racji tego może się opierać głównie na uprawie niewymagających zbóż i roślin okopowych oraz produkcji zwierzęcej.

Tab 5. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych w Ostrzycach.

L.P.	Wielkość gospodarstwa w ha	Liczba gospodarstw	% gospodarstw
1.	do 1 ha	0	0,00
2.	od 1 do 5 ha	25	64,10
3.	od 5 do 10 ha	6	15,38
4.	od 10 do 20 ha	6	15,38
5.	pow. 20 ha	2	5,13
6.	Razem	39	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Obecnie w Ostrzycach prowadzi działalności rolniczą 39 gospodarstw rolnych gospodarujących na powierzchni około 230,4834 ha. Struktura wielkościowa tych gospodarstw wskazuje, że dominują wśród nich jednostki małe o powierzchni do 5 ha, które stanowią w sumie ponad 64 % wszystkich gospodarstw. Znamienym faktem jest jednak, że nie występują tutaj zupełnie gospodarstwa najmniejsze o powierzchni do 1 ha. Zdecydowanie najmniej jest tutaj natomiast gospodarstw największych o powierzchni pow. 20 ha – 2 szt. czyli ponad 5 % wszystkich gospodarstwa w Ostrzycach.

Według danych Urzędu Gminy na koniec 2008 roku w Ostrzycach było zarejestrowanych w sumie 35 podmiotów gospodarczych prowadzących działalność gospodarczą. Liczba ta stanowiła 5,84 % wszystkich podmiotów zarejestrowanych w gminie Somonino i powodowała, że wskaźnik rozwoju przedsiębiorczości w sołectwie sięgnął poziomu 70,14 podmiotów przypadających na 1 000 mieszkańców. Świadczy to o relatywnie wysokim poziomie tego wskaźnika, który w przypadku całej gminy sięga poziomu zaledwie 63,88 podmiotów na 1 000 mieszkańców. Zjawisko to wynika przede wszystkim z turystycznego charakteru Ostrzyc i znacznej liczby podmiotów prowadzących działalność właśnie w tej dziedzinie gospodarki.

Potwierdza to struktura sektorowa zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, w której dominują zdecydowanie placówki handlowe i gastronomiczne stanowiące ponad 48 % wszystkich podmiotów zarejestrowanych w Ostrzycach.

W strukturze własnościowej zdecydowanie dominują natomiast osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – tylko jedno przedsiębiorstwo jest zarejestrowane jako spółka z ograniczoną działalnością.

Tab 6. Struktura działalności gospodarczej w Ostrzycach w 2008 roku.

L.P.	Rodzaj działalności	Liczba podmiotów	% podmiotów
1.	Placówki handlowe i gastronomiczne	17	48,57
2.	Zakłady produkcyjno – usługowe	13	37,14
3.	Inne	5	14,28
4.	Razem	35	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Na szczególną uwagę z punktu widzenia rozwoju gospodarki w Ostrzycach zasługuje rozwój gospodarki turystycznej i usług z nią związanych. Jak zaznaczono bowiem we wszystkich opracowaniach dotyczących gminy Somonino – zdecydowanie dominującą jeśli chodzi o rozwój turystyki miejscowością w gminie są właśnie Ostrzyce. Wynika to przede wszystkim z posiadanych unikatowych walorów naturalnych opisanych w punkcie powyżej, w tym przede wszystkim:

- Jeziora Ostrzyckiego,
- rzeki Raduni,
- znacznych terenów leśnych,
- urozmaiconej rzeźby terenu.
- w większości falistego i falisto-pagórkowatego obszaru z licznymi zagłębieniami,
- drogi, ciągi i punkty widokowe (Jastrzębia Góra, Trzebińska Góra), sprzyjające turystyce pieszej i rowerowej oraz uprawnianiu sportów zimowych z powodu długo utrzymującej się pokrywie śnieżnej i różnic terenu sięgających 15 – 30m,
- nie zdegradowanego środowiska przyrodniczego.

Rozwojowi turystyki w całej gminie Somonino sprzyja bliskość położenia oraz dogodne połączenie (drogowe i kolejowe) z pobliskimi dużymi ośrodkami miejskimi aglomeracji Trójmiasta.

Posiadanym przez Ostrzyce wysokim walorom środowiska przyrodniczego sprzyja jednocześnie relatywnie wysokie zagospodarowanie w infrastrukturę turystyczną i okołoturystyczną – najlepsze na terenie gminy Somonino. Dotyczy to takich elementów jak np. szlaki turystyczne czy punkty widokowe, ale odnosi się przede wszystkim do obiektów infrastruktury noclegowej i gastronomicznej. Wszystkie znajdujące się tu ośrodki turystyczne dysponują bowiem kwaterami i całodziennym wyżywieniem, a większość z nich oferuje szeroki wachlarz usług w zakresie wypoczynku, głównie pobyтового. Obecnie na terenie Ostrzyc z ważniejszych obiektów tego typu znajdują się:

- Kwatery agroturystyczne – 11 obiektów,
- Pensjonaty, Ośrodki Wypoczynkowe – 10 obiektów,
- Kwatery prywatne – 10 obiektów,
- Pola namiotowe, campingi – 1 obiekt,
- Domki letniskowe – 5 obiektów,
- Kąpieliska – 2 obiekty,
- Wypożyczalnie rowerów – 3 obiekty,
- Gastronomia – 6 obiektów,
- Przejażdżki bryczkami i wozami drabiniastymi – 3 szt.

Jednocześnie w Ostrzycach organizowanych jest corocznie szereg cyklicznych imprez o charakterze kulturalnym i rekreacyjnym. Do najważniejszych z nich należą:

- Mistrzostwa Kaszub w Powożeniu na Szlupie "Kaszebsko Szlupa",
- Ogólnopolski Zlot Samochodów Terenowych "Kaszuby nocą",
- "Wišta wio czyli na kaszubską nutę" - Turniej Woźniców i Hodowców Koni Zimnokrwistych na Kaszubach,
- Kaszubska Biesiada Kabaretowa „BĚŁNY WIC",
- Kiermasz Agroturystyczny "Kaszuby zawsze" – konferencja naukowo-praktyczna
- Sejmik Agroturystyczny oraz otwarcie sezonu turystycznego,

- Mistrzostwa Kaszub w wolnym paleniu fajki "KASZEBSKO PIPA",
- "Ostrzyckie Lato" Diabelskie Granie Turniej Mini Golfa Turniej Piłki Plażowej,
- Zawody Wędkarskie dla Dzieci,
- Ogólnopolski Złot Samochodów Terenowych "Ostrzecka Pleta",
- Podsumowanie Pucharu Kaszub w Złotach Samochodów Terenowych

Istniejące naturalne walory przyrodniczo - krajobrazowe tak dla całej gminy jak i samych Ostrzyc nie są jednak w pełni wykorzystane, aby przyczyniały się do rozwoju gospodarczego i podnosiły jakość życia mieszkańców. Dotyczy to przede wszystkim niskiego wpływu działalności turystycznej na wzrost poziomu dochodów mieszkańców gminy. Przejawia się to zarówno w skromnej bazie noclegowej, jak i słabo rozwiniętej turystyce wiejskiej, w tym agroturystyce opartej o gospodarstwa wiejskie. Dominująca własność prywatna gospodarstw wiejskich, istniejące zasoby mieszkaniowe, potencjalne możliwości rozwoju rzemiosła i usług, w znikomym stopniu występowanie przemysłu oraz możliwości produkcji żywności ekologicznej stwarzają jednak duże możliwości rozwoju tej funkcji. Wymagało to będzie jednak realizacji szeregu inwestycji – tak po stronie indywidualnych mieszkańców jak i władze gminy w celu poprawy przede wszystkim stanu infrastruktury i organizacji turystyki w Ostrzycach.

Infrastruktura techniczna

Miejscowość Ostrzyce charakteryzuje się dogodnym położeniem komunikacyjnym łączącym ją z głównymi ośrodkami tak w skali lokalnej jak i regionalnej – przy jednoczesnym uniknięciu niedogodności związanych z rozwojem transportu. Głównym ciągiem komunikacyjnym Ostrzyc jest fragment Drogi Kaszubskiej przebiegający przez centrum miejscowości i łączący drogę wojewódzką nr 228 w miejscowości Brodnica Górna z drogą krajową nr 20 w miejscowości Wierzyca. Dzięki temu mieszkańcy Ostrzyc mają bardzo dogodne połączenie z głównymi ciągami komunikacyjnymi regionu – drogą krajową i wojewódzką a dzięki nim z głównymi aglomeracjami miejskimi: Trójmiastem, Kościerzyną, Kartuzami. Wspomniana Droga Kaszubska poza funkcją transportową odgrywa także ważną rolę turystyczną stanowiąc jedną z atrakcji turystycznych regionu, z której rozciągają się piękne widoki na okoliczne wzgórza i jeziora. Drugim ważnym ciągiem komunikacyjnym Ostrzyc jest droga powiatowa nr 10252 łącząca tą miejscowość z Goręczynem i miejscowością gminną – Somonino a w konsekwencji z głównym ciągiem komunikacyjnym gminy – drogą wojewódzką nr 224, który ma szczególne znaczenie w okresie letnim w czasie wzmożonego ruchu turystycznego.

Spośród wymienionych dróg wszystkie posiadają nawierzchnię asfaltową która cechuje się jednak różnym stanem technicznym i wymaga modernizacji.

Dogodne położenie komunikacyjne i skomunikowanie z głównymi ciągami drogowymi regionu powoduje, że Ostrzyce są także dobrze obsługiwane przez komunikację autobusową –

tak publiczną PKS jak i prywatną. Obecnie przez Ostrzyce odbywają kursy autobusy 3 przewoźników:

- PKS Gdańsk SP. z o.o.,
- PSC BUS,
- Przewozy Autobusowe GRYF.

W sumie w Ostrzycach do dyspozycji mieszkańców jest 35 kursów komunikacji autobusowej łączącej Ostrzyce z Kartuzami, Kościerzyną, Stężycą, Szymbarkiem, Gdynią z czego:

- PKS Gdańsk SP. z o.o. – 10 kursów na linii Kartuzy, Kościerzyna, Stężycą, Szymbark,
- PSC BUS – 2 kursy na linii Gdynia, Kościerzyna,
- Przewozy Autobusowe GRYF – 23 kursy na linii Ostrzyce – Kartuzy.

Uzupełnieniem transportu drogowego jest w gminie Somonino transport kolejowy związany z linią kolejową Gdynia – Somonino – Kościerzyna. Mieszkańcy Ostrzyc mają w ten sposób dostęp do tego środka transportu poprzez dworzec zlokalizowany w gminnej miejscowości Somonino. Obecnie kursuje tą trasą 8 połączeń osobowych.

Aktualnie przez teren gminy przebiega jedna ścieżka rowerowa jako odcinek trasy Żukowo – Ostrzyce. Przebiega ona w granicach gminy wzdłuż drogi powiatowej 10252 od Ostrzyc do Goręczyna, a następnie do Bernardowa.

W zakresie wyposażenia Ostrzyc w system wodno – kanalizacyjny sytuacja przedstawia się korzystnie – relatywnie lepiej niż ma to miejsce średnio w całej gminie Somonino. Obecnie woda dla mieszkańców Ostrzyc dostarczana jest z nowego ujęcia wody w Ramlejach - nowymi rurociągami. Woda dostarczana jest częściowo grawitacyjnie i częściowo ciśnieniowo. Długość wodociągu w Ostrzycach wynosi obecnie 5,8 km. Na koniec 2008 roku według danych Urzędu Gminy liczba osób korzystających z wodociągu sięgnęła 484 osób oraz 3 sklepy, kościoły, pensjonaty, restauracje, gospodarstwa agroturystyczne, OSP, co stanowiło 97 % mieszkańców miejscowości.

W przypadku zagospodarowania ścieków komunalnych mieszkańcy Ostrzyc są obecnie przyłączeni w zdecydowanej większości do kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki do gminnej oczyszczalni ścieków w Sławkach. Długość kolektora kanalizacyjnego w Ostrzycach wynosi obecnie 10,5 km, długość przyłączy kanalizacyjnych 6,0 km. Z systemu kanalizacyjnego korzysta 479 osób oraz 3 sklepy, kościoły, pensjonaty, restauracje, gospodarstwa agroturystyczne, OSP, co stanowi 96 % populacji Ostrzyc. Ścieki z miejscowości Ostrzyce odprowadzane są do mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków (zrzut oczyszczonych ścieków do rowu melioracyjnego połączonego z Radunią).

Na obszarze całej gminy Somonino nie funkcjonują zorganizowane systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków opadowych. Wody deszczowe odprowadzane są powierzchniowo, a istniejące gdzieś fragmentaryczne odcinki kanałów deszczowych, odwadniają niewielkie powierzchnie terenów utwardzonych.

W zakresie zagospodarowania odpadów miejscowość Ostrzyce wraz z całą gminą Somonino korzysta na podstawie zawartego porozumienia z miastem Gdańsk z systemu zagospodarowania odpadów komunalnych składującego nieczystości na terenie wysypiska odpadów stałych usytuowanego w Szadółkach. Całkowita powierzchnia wysypiska wynosi obecnie ok. 30 ha i posiada wole powierzchni na przyjęcie odpadów z terenu całej gminy.

Na terenie Ostrzyc i całej gminy Somonino nie ma zorganizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło. Źródła ciepła stanowią lokalne i indywidualne kotłownie w zdecydowanej większości opalane paliwami stałymi, w ok. 70% drewnem i odpadami przeróbki drewna.

Na obszarze całej gminy Somonino nie ma urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w gaz. Występujące w tym zakresie potrzeby zaspokajane są poprzez wykorzystanie butlowego gazu płynnego. Planowane jest jednak w tym zakresie podłączenie gminy do sieci gazowej w miejscowości Kiełpino – gmina Kartuzy.

IV. MOCNE I SŁABE STRONY.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu obecnego miejscowości Ostrzyce poniżej przedstawiono analizę SWOT przedstawiającą mocne strony (Strengths), słabe strony (Weaknesses), szanse (Opportunities), zagrożenia (Threats) pokazujące potencjał Ostrzyc i możliwości rozwoju tej miejscowości w najbliższej przyszłości.

Tab 7. Analiza SWOT dla miejscowości Ostrzyce.

Mocne strony	Słabe strony
▪ bogata przeszłość historyczna, ▪ atrakcyjne walory środowiska przyrodniczego, ▪ położenie nad Jeziorem Ostrzyckim, ▪ położenie nad rzeką Radunią, ▪ położenie na terenie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego, ▪ atrakcyjne walory środowiska kulturowego, ▪ bliskość cennych obszarów chronionych, ▪ punkty widokowe – Jastrzębia Góra, Trzebińska Góra, ▪ liczne szlaki turystyczne przebiegające przez i w bezpośrednim sąsiedztwie Ostrzyc, ▪ wysoki wskaźnik rozwoju przedsiębiorczości, ▪ wysokie walory dla rozwoju turystyki, ▪ relatywnie dobre zagospodarowanie w infrastrukturę turystyczną, ▪ korzystne położenie komunikacyjne, ▪ dobry dostęp do połączeń autobusowych i kolejowych łączących Ostrzyce z głównymi centrami regionu, ▪ dobre wyposażenie w infrastrukturę kanalizacyjną i wodociągową,	▪ niekorzystna struktura wiekowa mieszkańców gminy, ▪ słaba jakość gleb pod względem ich rolniczego wykorzystania, ▪ dominacja gospodarstw najmniejszych do 5 ha, ▪ niski wpływ posiadanych walorów turystycznych na gospodarkę Ostrzyc i dochody mieszkańców, ▪ relatywnie niski stopień wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
Szanse	Zagrożenia
▪ bliskość aglomeracji Trójmiasta, ▪ możliwość uwzględnienia miejscowości jako centrum rozwoju turystyki w regionalnych strategiach rozwoju turystyki, ▪ szansa pełnienia roli regionalnego centrum turystyki, ▪ możliwość wykorzystania funduszy UE na rozwój infrastruktury, przedsiębiorczości, zasobów ludzkich, ▪ udział w Programie Leader i możliwości finansowo – organizacyjne z niego wynikające,	▪ bezrobocie ukryte wśród mieszkańców zajmujących się rolnictwem, ▪ ubożenie społeczeństwa Ostrzyc, ▪ niewykorzystanie posiadanych walorów turystycznych dla rozwoju gospodarki regionu.

V. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ W OKRESIE CO NAJMNIEJ 7 LAT OD DNIA PRZYJĘCIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI, W KOLEJNOŚCI WYNIKAJĄCEJ Z PRZYJĘTYCH PRIORYTETÓW ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI Z PODANIEM SZACUNKOWYCH KOSZTÓW ICH REALIZACJI.

Odzwierciedleniem wniosków dotyczących stanu obecnego miejscowości Ostrzyce oraz perspektyw jej rozwoju na przyszłość jest zestaw projektów do realizacji na lata 2009-2015 które mają za zadanie wykorzystanie posiadanych walorów dla rozwoju społecznego i gospodarczego a jednocześnie pozwolą na wyeliminowanie lub ograniczenie obecnie zidentyfikowanych słabych stron oraz zagrożeń dla rozwoju regionu. Inwestycje te mają charakter przede wszystkim inwestycji infrastrukturalnych w zakresie infrastruktury społecznej i technicznej i dotyczą:

1. Budowa chodnika przy drodze powiatowej w Ostrzycach – przedmiotem inwestycji będzie budowa chodnika dla pieszych wzdłuż drogi powiatowej Ostrzyce – Somonino na terenie Ostrzyc. Inwestycja ma na celu poprawę stanu bezpieczeństwa ruchu pieszych wzdłuż drogi, na której obecne natężeniu ruchu drogowego oraz pieszego powoduje zagrożenia dla zdrowia i życia okolicznych mieszkańców.
 - Rezultatami projektu będzie:
 - ograniczenie liczby wypadków i kolizji drogowych,
 - poprawa stanu bezpieczeństwa ruchu na drodze,
 - udostępnienie dla mieszkańców i turystów drożnego i bezpiecznego przejścia pieszego,
 - Koszt projektu: 170 000 zł.
2. Wykonanie dokumentacji technicznej na budowę drogi asfaltowej Goręczyno – Ramleje – Ostrzyce – przedmiotem projektu będzie przygotowanie do realizacji inwestycji polegającej na budowie drogi asfaltowej łączącej najważniejsze miejscowości gminne obok Somonina: Ostrzyce i Goręczyno. Celem projektu jest poprawa dostępności mieszkańców gminy do głównych ośrodków miejskich regionu i utworzenie drożnego połączenia komunikacyjnego łączącego drogę wojewódzką nr 228 z drogą powiatową przebiegającą z Ostrzyc do Somonina.
 - Głównymi rezultatami projektu będą:
 - wzrost natężenia ruchu na drodze,
 - poprawa bezpieczeństwa ruchu – ograniczenie liczby wypadków i kolizji,
 - skrócenie czasu przejazdu drogą,
 - stworzenie połączenia komunikacyjnego z drogami wyższego rzędu,
 - redukcja wydatków gminy na remonty dróg,
 - wzrost liczby turystów w regionie.

- Koszt projektu: 32 000 zł.
3. Malowanie dachu oraz wymiana 4 okien i drzwi wejściowych w OSP Ostrzyce – przedmiotem projektu będzie modernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Ostrzycach. Obecnie budynek z uwagi na brak w ostatnich latach prowadzonych remontów posiada zły stan techniczny i wymaga modernizacji. W nawiązaniu do tego w celu poprawy estetyki budynku oraz jego częściowej termomodernizacji zdecydowano się na wymianę 4 okien i drzwi wejściowych oraz malowanie dachu.
- Głównymi rezultatami projektu będzie:
 - ograniczenie strat ciepła potrzebnego na ogrzanie budynku,
 - ograniczenie zużycia paliwa do ogrzewania budynku,
 - obniżenie emisji do atmosfery szkodliwych substancji powstałych w wyniku spalania paliwa,
 - poprawa estetyki budynku.
 - Koszt projektu: 10 000 zł.
4. Rozbudowa Punktu Informacji Turystycznej wraz ze sceną koncertową oraz zagospodarowanie terenów plaży publicznej nad Jeziorem Ostrzyckim - Przedmiotem projektu są: rozbudowa Punktu Informacji Turystycznej wraz ze sceną koncertową oraz zagospodarowanie terenów plaży publicznej nad jeziorem Ostrzyckim. Rozbudowa Punktu Informacji Turystycznej wraz ze sceną koncertową obejmuje: budowę budynku jednokondygnacyjnego, podpiwniczonego, z nieużytkowym poddaszem, połączonego klatką schodową z budynkiem istniejącym. W piwnicy znajdować się będą: pomieszczenie wystawiennicze; centrum informacji kulturalnej; sala konferencyjna; łazienka; pomieszczenie gospodarcze. Parter będzie obejmować: pomieszczenie do obsługi sceny; korytarz komunikacyjny oraz drewnianą scenę. Zagospodarowanie terenów plaży publicznej nad jeziorem Ostrzyckim dotyczy 1184 m², a w nich budowa utwardzonej ścieżki spacerowej (z kostki betonowej) z miejscami wypoczynku na ławach parkowych; wykonanie oświetlenia plaży oraz ścieżki spacerowej, budowę nowych schodów terenowych z plaży na plac i nawiezenie piasku wzdłuż jeziora.
- i. Rezultaty:
- lepsza promocja regionu,
 - zwiększenie informacji o dostępnych walorach naturalnych oraz dostępnej infrastrukturze turystycznej.
 - zagospodarowanie terenów plaży publicznej nad jeziorem Ostrzyckim przyciągnie turystów nad tereny jeziora Ostrzyckiego,
 - zwiększony napływ turystów wpłynie na rozwój gospodarczy wsi Ostrzyce, a tym samym Gminy Somonino.
 - powstaną nowe miejsca pracy, napłyną nowi inwestorzy.

- przewiduje się, że w wyniku realizacji projektu do końca 2011 roku Gminę Somonino odwiedzi 6250 turystów, z nowego obiektu PIT skorzysta około 70% przyjezdnym turystów.
 - Koszt projektu: 1 703 533.59 zł.
5. Budowa placu rekreacyjno – wypoczynkowego (placu zabaw) – przedmiotem projektu jest budowa placu zabaw dla dzieci w Ostrzycach. Inwestycja ma na celu zagospodarowanie czasu dla najmłodszych mieszkańców miejscowości i wychodzi na przeciw obecnie istniejącej sytuacji braku dobrze wyposażonego i zorganizowanego obiektu tego typu.
- Rezultatami projektu będą:
 - stworzenie dla dzieci i młodzieży centrum rekreacji i zabawy,
 - zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży,
 - poprawa bezpieczeństwa spędzania wolnego czasu przez najmłodszych mieszkańców Ostrzyc.
 - Koszt projektu: ok. 50 000 zł.
6. Rozbudowa mola i zagospodarowanie plaży nad Jeziorem Ostrzyckim – przedmiotem inwestycji jest zagospodarowanie plaży gminnej nad Jeziorem Ostrzyckim w Ostrzycach wraz z rozbudową istniejącego mola i przystosowaniem go dla potrzeb żeglugi na jeziorze (statki wycieczkowe, rowery wodne, żaglówki itp.) oraz potrzeb kąpiących się osób. Projekt ma na celu stworzenie wyposażonego i zagospodarowanego publicznego kąpieliska i plaży wraz z niezbędną infrastrukturą dla mieszkańców i turystów z zewnątrz.
- Głównymi rezultatami projektu będą:
 - stworzenie zagospodarowanej plaży nad Jeziorem Ostrzyckim,
 - wzrost liczby turystów odwiedzających gminę,
 - poprawa jakości infrastruktury turystycznej w Ostrzycach,
 - Koszt projektu: ok. 500 000 zł.
7. Zagospodarowanie Góry Trzebnickiej – przedmiotem projektu będzie zagospodarowanie turystyczne Góry Trzebnickiej – jednego z 2 punktów widokowych położonych w sąsiedztwie Ostrzyc. Celem projektu jest stworzenie podstawowej infrastruktury turystycznej w tym punkcie i wzrost liczby turystów na terenie Ostrzyc.
- Rezultatami projektu będą:
 - wzrost liczby turystów odwiedzających Ostrzyce,
 - poprawa stanu infrastruktury turystycznej na terenie Ostrzyc,
 - Koszt projektu: ok. 200 000 zł.
8. Promenada łącząca wieś Ostrzyce z Brodnicą – przedmiotem projektu jest budowa promenady pieszo – rowerowej wzdłuż Drogi Kaszubskiej łączącej dwie najbardziej malowniczo położone miejscowości w regionie: Ostrzyce i Brodnicę Górną. Celem projektu

jest zagospodarowanie turystyczne Drogi Kaszubskiej i udostępnienie dla ruchu pieszego i rowerowego jego najbardziej malowniczego odcinka.

- Głównymi rezultatami projektu będą:
 - wzrost wielkości ruchu turystycznego w regionie,
 - zagospodarowanie posiadanych walorów turystycznych dla rozwoju turystyki,
 - poprawa bezpieczeństwa ruchu pojazdów i pieszych na Drodze Kaszubskiej.
- Koszt projektu: ok. 800 000 zł.

9. Budowa drogi Jałowcowej – przedmiotem projektu jest budowa nawierzchni asfaltowej na drodze Jałowcowej w Ostrzycach. Celem projektu jest poprawa warunków poruszania się po drodze i polepszenie dostępu do znajdujących się wzdłuż niej atrakcji i infrastruktury turystycznej.

- Głównymi rezultatami projektu będą:
 - wzrost ruchu turystycznego na terenie Ostrzyc,
 - poprawa bezpieczeństwa ruchu na drodze,
 - wzrost natężenie ruchu na drodze,
 - poprawa dostępu do atrakcji turystycznych i infrastruktury turystycznej w Ostrzycach.
- Koszt projektu: ok. 500 000 zł.

10. Rozbudowa wodociągu i sieci kanalizacyjnej – przedmiotem projektu jest rozbudowa systemu wodno – kanalizacyjnego w Ostrzycach i przyłączenie do sieci gminnej wszystkich dotychczas nie przyłączonych do tej infrastruktury mieszkańców Ostrzyc. Celem projektu jest poprawa stanu środowiska naturalnego w Ostrzycach i poprawa warunków bytowych mieszkańców Ostrzyc oraz turystów z zewnątrz.

- Głównymi rezultatami projektu będą:
 - wzrost poziomu zwodociągowania i skanalizowania miejscowości,
 - wzrost ilości oczyszczonych ścieków wytwarzanych przez mieszkańców Ostrzyc,
 - poprawa warunków bytowych mieszkańców i turystów,
 - poprawa stanu środowiska naturalnego,
 - ochrona posiadanych walorów turystycznych w tym walorów Kaszubskiego Parku Krajobrazowego,
- Koszt projektu: ok. 5 000 000 zł.

11. Budowa drogi Goręczyno – Ramleje - Ostrzyce - przedmiotem projektu będzie realizacja inwestycji polegającej na budowie drogi asfaltowej łączącej najważniejsze miejscowości gminne obok Somonina: Ostrzyce i Goręczyno. Celem projektu jest poprawa dostępności

mieszkańców gminy do głównych ośrodków miejskich regionu i utworzenie drożnego połączenia komunikacyjnego łączącego drogę wojewódzką nr 228 z drogą powiatową przebiegającą z Ostrzyc do Somonina.

- Głównymi rezultatami projektu będą:
 - wzrost natężenia ruchu na drodze,
 - poprawa bezpieczeństwa ruchu – ograniczenie liczby wypadków i kolizji,
 - skrócenie czasu przejazdu drogą,
 - stworzenie połączenia komunikacyjnego z drogami wyższego rzędu,
 - redukcja wydatków gminy na remonty dróg,
 - wzrost liczby turystów w regionie.
- Koszt projektu: ok. 2 500 000 zł.

12. Aktywizacja i integracja społeczności poprzez budowę boiska i obiektów małej architektury wraz z ogrodzeniem w Ostrzycach przy ul. Kościelnej 1 - inwestycja ma polegać na wybudowaniu wielofunkcyjnego boiska sportowego i obiektów małej architektury wraz z ogrodzeniem płyty boiska. Na boisku ma mieścić się pełnowymiarowe boisko do piłki ręcznej ze stałymi bramkami oraz pełnowymiarowe boisko do koszykówki. Będą się na nim znajdować również drewniane trybuny bez oparcia. Na płycie boiska wielofunkcyjnego istnieje możliwość urządzenia boiska do siatkówki, a także kortu tenisowego. Ponadto boisko planuje się nawodnić z zastosowaniem metody Rain Bird. Jeżeli chodzi o plac rekreacyjny wokół boiska to mają się na nim znajdować między innymi trampoliny, ściana do wspinania, huśtawka łańcuchowa i stolik do gry w szachy.

- i. Koszt projektu: 399 782, 90 zł.

13. Remont dachu budynku Centrum Integracji Społecznej w Ostrzycach oraz adaptacja pomieszczenia strychowego - swoją działalność Centrum Integracji Społecznej realizuje w ponad stuletnim budynku po szkole podstawowej, który na ten cel przeznaczyły Władze Gminy Somonino. Większa część pomieszczeń budynku została już wyremontowana dzięki otrzymanej w listopadzie 2006r. dotacji na pierwsze wyposażenie przyznanej przez Marszałka Województwa Pomorskiego i przeznaczonej na przystosowanie do potrzeb uczestników zajęć w Centrum części pomieszczeń budynku przeznaczonych na reintegrację zawodową i społeczną. Ponadto Gmina Somonino jako jeden z pięciu wnioskodawców otrzymała dofinansowanie w ramach konkursu ogłoszonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – Departament Pomocy i Integracji Społecznej pod nazwą: „Centra Integracji Społecznej w gminie wiejskiej”, co pozwoliło na wyposażenie Centrum w meble, sprzęty biurowe oraz wyposażenie poszczególnych pracowni zawodowych. Wnętrza budynku w większości zostały więc doprowadzone do stanu użyteczności i służą realizacji celów przyjętych dla jednostki mającej w nim

siedzibę. Jednak aby wszystko mogło należycie funkcjonować kwestią niezbędną jest przeprowadzenie remontu dachu budynku, który obejmowałaby przeprowadzenie następujących prac:

- Roboty rozbiórkowe;
- Roboty remontowe dachu;
- Remont kominów;
- Wymiana instalacji odgromowej;
- Izolacja termiczna stropu nad poddaszem oraz izolacja dachu;
- Adaptacja pomieszczenia strychowego na biurowe;
- Wymiana okien na klatce schodowej;
- Wywóz i utylizacja materiałów z rozbiórki.

Ponadto ze względu na rozrastanie się działalności Centrum Integracji Społecznej, konieczne byłoby również powiększenie pomieszczeń biurowych, które w chwili obecnej zajmują zaledwie 29,35 m². Remont dachu pozwoliłby na zaadoptowanie niezagospodarowanej części strychu i przeznaczenie go na pomieszczenia dla administracji. Te działania pozwoliłyby jednocześnie na wyodrębnienie pomieszczenia przeznaczonego na indywidualne spotkania uczestników zajęć w Centrum z psychologiem – terapeutą lub doradcą zawodowym, które są niezbędne podczas realizacji zadań CIS.

- Wartość projektu: 249 836,89 zł
- Rezultaty zadania:
 - odrestaurowanie starego budynku – obiektu znajdującego się w gminnej ewidencji zabytków,
 - wykorzystanie istniejącej bazy,
 - podniesienie walorów miejscowości,
 - realizacja oddolnych potrzeb mieszkańców Ostrzyc,
 - korzyści dla całej społeczności lokalnej,
 - otoczenie troską jednego z centralnych punktów miejscowości turystycznej - perełki Gminy Somonino.

14. Remont pozostałych pomieszczeń parteru Centrum Integracji Społecznej - Centrum Integracji Społecznej w Ostrzycach posiada również nie wyremontowane pomieszczenia na parterze budynku, które po przeprowadzeniu odpowiedniej adaptacji umożliwiłyby działalność nowej pracowni zawodowej. Ze względu na to, iż widoczne i odczuwalne staje się zwiększone zainteresowanie nabywaniem usług utrzymania zieleni Centrum Integracji Społecznej w ramach planowanych projektów zamierza zorganizować tego typu szkolenia, aby zainteresowane kursem osoby mogły po przeszkoleniu świadczyć samodzielnie usługi pielęgnacji i utrzymania zieleni. W tym celu należałoby zorganizować i odpowiednio

przystosować pomieszczenia na szatnię, przebieralnię oraz pomieszczenie sanitarne a także wyposażyć wymagane pomieszczenia w odpowiednie narzędzia i sprzęty.

- Koszt projektu: 50.000 zł
- Rezultaty zadania: Wyremontowanie pomieszczeń, otwarcie nowej pracowni zawodowej, możliwość zdobycia nowych kwalifikacji zawodowych przez bezrobotnych.

15. Zagospodarowanie zieleni na terenie wokół Centrum Integracji Społecznej - funkcjonowanie w Centrum Integracji Społecznej pracowni ogrodniczej umożliwiłoby uczestnikom zajęć CIS nabywanie umiejętności teoretycznych i praktycznych z zakresu wykonywania prac ogrodniczych dotyczących zagadnień związanych z zagospodarowaniem, zakładaniem i utrzymaniem zieleni, właściwym doбором i wymaganiami roślin, zasadami uprawy i pielęgnacji roślin, krzewów i drzew, zakładaniem i pielęgnacją trawników, metodami ochrony roślin przed szkodnikami, sprzątaniem terenów zewnętrznych – na przykładzie terenu przylegającego do Centrum i innych udostępnionych terenów zielonych.

- Koszt projektu: około 50.000 zł
- Rezultaty zadania: Założenie i pielęgnacja terenów zielonych w jednym z centralnych punktów miejscowości turystycznej - perełki Gminy Somonino, realizacja oddolnych potrzeb mieszkańców Ostrzyc, korzyści dla całej społeczności lokalnej.

16. Kontynuacja szkoleń w ramach „Polubić pracę, czyli CIS – na aktywność” - Centrum Integracji Społecznej oraz wdrażany przez tę instytucję projekt o nazwie „Polubić pracę, czyli CIS – na aktywność” otworzyło nowe perspektywy na lokalnym rynku pracy. Miało i ma za zadanie pomóc osobom dotkniętym dysfunkcjami społecznymi w osiągnięciu własnym staraniem samodzielności ekonomicznej poprzez edukację zawodową i społeczną. Tradycyjne metody kierowania tych osób z powrotem na rynek pracy nie zawsze się sprawdzają i przynoszą założony rezultat. CIS to nowy model wsparcia bezrobotnych wykluczonych społecznie, czy też na to wykluczenie narażonych polegający na motywowaniu tych osób do powrotu do aktywnego życia zawodowego i społecznego. Centrum poprzez podejmowane działania dąży do tego by uczyć pracy a nie tylko o niej opowiadać.

- Koszt: około 50.000 zł
- Rezultaty zadania: znalezienie zatrudnienia dla bezrobotnych, podniesienie lub zdobycie kwalifikacji zawodowych, reintegracja zawodowa i społeczna, organizacja zajęć praktycznych u pracodawcy, nauka obsługi nowoczesnych środków komunikacji (komputer, Internet), poradnictwo psychologiczne i zawodowe, szkolenia z różnych

dziedzin, wyjazdy studyjne, kursy uzupełniające oraz odbudowanie w uczestnikach zajęć poczucia przynależności i odpowiedniego miejsca w społeczności.

Zbiorcze zestawienie planowanych inwestycji w miejscowości Ostrzyce przedstawia poniższa tabela:

Tab 8. Inwestycje planowane w Ostrzycach w latach 2007 – 2013.

L.P.	Nazwa zadania	Koszt PLN
1	Budowa chodnika przy drodze powiatowej w Ostrzycach	170 000,00
2	Wykonanie dokumentacji technicznej na budowę drogi asfaltowej Goręczyno – Ramleje	32 000,00
3	Malowanie dachu oraz wymiana 4 okien i drzwi wejściowych w OSP Ostrzyce	10 000,00
4	Rozbudowa Punktu Informacji Turystycznej wraz ze sceną koncertową oraz zagospodarowanie terenów plaży publicznej nad Jeziorem Ostrzyckim	1 703 533,59
5	Budowa placu rekreacyjno – wypoczynkowego (placu zabaw)	50 000,00
6	Rozbudowa mola i zagospodarowanie plaży nad Jeziorem Ostrzyckim	500 000,00
7	Zagospodarowanie Góry Trzebnickiej	200 000,00
8	Promenada łącząca wieś Ostrzyce z Brodnicą	800 000,00
9	Budowa drogi Jałowcowej	500 000,00
10	Rozbudowa wodociągu i sieci kanalizacyjnej	5 000 000,00
11	Budowa drogi Goręczyno – Ramleje - Ostrzyce	2 500 000,00
12	Aktywizacja i integracja społeczności poprzez budowę boiska i obiektów małej architektury wraz z ogrodzeniem	399 782,90
13	Remont dachu budynku Centrum Integracji Społecznej w Ostrzycach oraz adaptacja pomieszczenia strychowego.	249 836,89
14	Remont pozostałych pomieszczeń parteru Centrum Integracji Społecznej	50 000,00
15	Zagospodarowanie zieleni na terenie wokół Centrum Integracji Społecznej	50 000,00
16	Kontynuacja szkoleń w ramach „Polubić pracę, czyli CIS – na aktywność”	50 000,00
Razem		12 265 153,38

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ZAPLANOWANYCH ZADAŃ.

L.P.	Nazwa zadania	Koszt całkowity PLN	Struktura finansowania			Finansowanie			
			Wkład własny		Środki zewnętrzne	Własne		Środki zewnętrzne	
					Opis	PLN	%	PLN	%
1.	Budowa chodnika przy drodze powiatowej w Ostrzycach	170 000,00	X	-	-	170 000	100	-	-
2.	Wykonanie dokumentacji technicznej na budowę drogi asfaltowej Goręczyno – Ramleje	32 000,00	X	-	-	32 000	100	-	-
3.	Malowanie dachu oraz wymiana 4 okien i drzwi wejściowych w OSP Ostrzyce	10 000,00	X	-	-	10 000	100	-	-
4.	Rozbudowa Punktu Informacji Turystycznej wraz ze sceną koncertową oraz zagospodarowanie terenów plaży publicznej nad Jeziorem Ostrzyckim	1 703 533,59	X	X	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego – Priorytet 8, Podziałanie 8.1.2 „Lokalna infrastruktura wspierająca rozwój gospodarczy”	255530,04	15	1448003,55	85
5.	Budowa placu rekreacyjno – wypoczynkowego (placu zabaw)	50 000,00	X	X	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013 – Oś 3 –Działanie „Odnowa i rozwój wsi”	12 500	25	37 500	75
6.	Rozbudowa mola i zagospodarowanie plaży nad Jeziorem Ustrzyckim	500 000,00	X	X	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013 – Oś 3 –Działanie „Odnowa i rozwój wsi”	125 000	25	375 000	75
7.	Zagospodarowanie Góry Trzebnickiej	200 000,00	X	X	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013 – Oś 3 –Działanie „Odnowa i rozwój wsi”	50 000	25	150 000	75
8.	Promenada łącząca wieś Ostrzyce z Brodnicą	800 000,00	X	X	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013 – Oś 3 –Działanie „Odnowa i rozwój wsi”	200 000	25	600 000	75
9.	Budowa drogi Jałowcowej	500 000,00	X	X	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego – Priorytet 8,	75 000	15	425 000	85

Plan Odnowy Miejscowości Ostrzyce

					Działanie 8.1., Poddziałanie 8.1.1. „Lokalna infrastruktura drogowa „				
10.	Rozbudowa wodociągu i sieci kanalizacyjnej	5 000 000,00	X	X	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego – Priorytet 8, Działanie 8.1., Poddziałanie 8.1.2. „Lokalna infrastruktura wspierająca rozwój gospodarczy„ – etapami	750 000	15	4 250 000	85
11.	Budowa drogi Goręczyno – Ramleje - Ostrzyce	2 500 000,00	X	X	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego – Priorytet 8, Działanie 8.1., Poddziałanie 8.1.1. „Lokalna infrastruktura drogowa „	375 000	15	2 125 000	85
12.	Aktywizacja i integracja społeczności poprzez budowę boiska i obiektów małej architektury wraz z ogrodzeniem	399 782,90	X	X	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego – Priorytet 9, Działanie 9.3 „Lokalne inicjatywy obywatelskie”	59967,44	15	339815,46	85
13.	Remont dachu budynku Centrum Integracji Społecznej w Ostrzycach oraz adaptacja pomieszczenia strychowego	249 836,89	X	X	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego – Priorytet 9, Działanie 9.3 „Lokalne inicjatywy obywatelskie”	37475,53	15	212361,36	85
14.	Remont pozostałych pomieszczeń parteru Centrum Integracji Społecznej	50 000,00	X	X	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego – Priorytet 9, Działanie 9.3 „Lokalne inicjatywy obywatelskie”	7 500,00	15	42 500,00	85
15.	Zagospodarowanie zieleni na terenie wokół Centrum Integracji Społecznej	50 000,00	-	X	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	0	0	50 000,00	100
16.	Kontynuacja szkoleń w ramach „Polubić pracę, czyli CIS – na aktywność”	50 000,00	-	X	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	0	0	50 000,00	100

X. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ.

Tab 9. Rozkład planowanych do realizacji projektów w czasie.

L.P.	Nazwa zadania	Okres realizacji
1	Budowa chodnika przy drodze powiatowej w Ostrzycach	2013
2	Wykonanie dokumentacji technicznej na budowę drogi asfaltowej Goręczyno – Ramleje	2009
3	Malowanie dachu oraz wymiana 4 okien i drzwi wejściowych w OSP Ostrzyce	2010
4	Rozbudowa Punktu Informacji Turystycznej wraz ze sceną koncertową oraz zagospodarowanie terenów plaży publicznej nad Jeziorem Ostrzyckim	2010-2011
5	Budowa placu rekreacyjno – wypoczynkowego (placu zabaw)	2014
6	Rozbudowa mola i zagospodarowanie plaży nad Jeziorem Ostrzyckim	2011-2012
7	Zagospodarowanie Góry Trzebnickiej	2015
8	Promenada łącząca wieś Ostrzyce z Brodnicą	2009-2010
9	Budowa drogi Jałowcowej	2010
10	Rozbudowa wodociągu i sieci kanalizacyjnej	2011-2013
11	Budowa drogi Goręczyno – Ramleje - Ostrzyce	2010-2011
12	Aktywizacja i integracja społeczności poprzez budowę boiska i obiektów małej architektury wraz z ogrodzeniem	2010
13	Remont dachu budynku Centrum Integracji Społecznej w Ostrzycach oraz adaptacja pomieszczenia strychowego	2010
14	Remont pozostałych pomieszczeń parteru Centrum Integracji Społecznej	2010
15	Zagospodarowanie zieleni na terenie wokół Centrum Integracji Społecznej	2010
16	Kontynuacja szkoleń w ramach „Polubić pracę, czyli CIS – na aktywność”	2011

Tab 10. Projekty planowane do realizacji w Ostrzycach w latach 2008 – 2013.

Nazwa zadania	Lata						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Budowa chodnika przy drodze powiatowej w Ostrzycach							
Wykonanie dokumentacji technicznej na budowę drogi asfaltowej Goręczyno – Ramleje							
Malowanie dachu oraz wymiana 4 okien i drzwi wejściowych w OSP Ostrzyce							
Rozbudowa Punktu Informacji Turystycznej wraz ze sceną koncertową oraz zagospodarowanie terenów plaży publicznej nad Jeziorem Ostrzyckim							
Budowa placu rekreacyjno – wypoczynkowego (placu zabaw)							
Rozbudowa mola i zagospodarowanie plaży nad Jeziorem Ustrzyckim							
Zagospodarowanie Góry Trzebnickiej							
Promenada łącząca wieś Ostrzyce z Brodnicą							
Budowa drogi Jałowcowej							
Rozbudowa wodociągu i sieci kanalizacyjnej							
Budowa drogi Goręczyno – Ramleje - Ostrzyce							
Aktywizacja i integracja społeczności poprzez budowę boiska i obiektów małej architektury wraz z ogrodzeniem							
Remont dachu budynku Centrum Integracji Społecznej w Ostrzycach oraz adaptacja pomieszczenia strychowego							
Remont pozostałych pomieszczeń parteru Centrum Integracji Społecznej							
Zagospodarowanie zieleni na terenie wokół Centrum Integracji Społecznej							
Kontynuacja szkoleń w ramach „Polubić pracę, czyli CIS – na aktywność”							

XI. POŁĄCZENIE Z INNYMI PROGRAMAMI.

Nawiązując do założeń przedmiotowego dokumentu należy wskazać, że są one w pełni komplementarne do zapisów dokumentów strategicznych o charakterze tak lokalnym jak i regionalnym.

Dotyczy to tak dokumentów o charakterze strategii samej gminy Somonino tzn. Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Somonino oraz Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Gminy Somonino jak i planów i strategii regionalnych. W tym drugim kontekście należy przede wszystkim zaznaczyć komplementarność powyższego Planu z zapisami Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich opracowanej w ramach Pilotażowego Programu Leader + dla 8 gmin Szwajcarii Kaszubskiej (w tym gminy Somonino) oraz Programu Organizacji i Rozwoju Turystyki Kaszubski Pierścień – będącej strategią rozwoju turystyki dla obszaru Kaszub Jeziornych.

IX. SPIS TABEL.

Tab 1. Charakterystyka demograficzna gminy Somonino na tle powiatu kartuskiego w 2007 roku.

Tab 2. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze regon wg sektorów własnościowych

Tab 3. Struktura użytkowania gruntów w miejscowości Ostrzyce w ha w 2009 roku.

Tab 4. Struktura jakości gruntów według klas gleb w ha.

Tab 5. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych w Ostrzycach.

Tab 6. Struktura działalności gospodarczej w Ostrzycach.

Tab 7. Analiza SWOT dla miejscowości Ostrzyce.

Tab 8. Inwestycje planowane w Ostrzycach w latach 2009 – 2016.

Tab 9. Rozkład planowanych do realizacji projektów w czasie.

Tab 10. Projekty planowane do realizacji w Ostrzycach w latach 2009 – 2016.

X. SPIS RYSUNKÓW.

- Rys 1. Położenie administracyjne gminy Somonino w województwie.
- Rys 2. Położenie miejscowości Ostrzyce w regionie.
- Rys 3. Struktura użytkowania gruntów w Ostrzycach na tle całej gmin w 2009 roku.
- Rys 4. Widok na Jeziora Ostrzyckie z plaży w Ostrzycach.
- Rys 5. Rzeka Radunia widziana z mostu w Ostrzycach.
- Rys 6. Punkt widokowy Jastrzębia Góra.
- Rys 7. Głaz narzutowy – pomnik przyrody na Jastrzębiej Górze.
- Rys 8. Droga Kaszubska – centrum wsi Ostrzyce.
- Rys 9. Przebieg Szlaku Kaszubskiego na obszarze Szwajcarii Kaszubskiej.
- Rys 10. Struktura wieku ludności Ostrzyc na tle gminy Somonino w 2009 roku.
- Rys 11. Punkt Informacji Turystycznej w Ostrzycach.
- Rys 12. Kościół p.w. Matki Boskiej Fatimskiej w Ostrzycach.